

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra ekonomiky

Bakalářská práce

Ekonomická analýza vybrané neziskové organizace

Tereza Hýsková

© 2015 ČZU v Praze

ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE

Katedra ekonomiky

Provozně ekonomická fakulta

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Tereza Hýsková

Hospodářská a kulturní studia

Název práce

Ekonomická analýza vybrané neziskové organizace

Název anglicky

Economic analysis of selected non-profit organisation

Cíle práce

Cílem bakalářské práce je vyhodnotit situaci neziskové organizace na základě vytvořených znalostí během studia a získaných dat. Po zhodnocení ekonomické situace bude následovat navržení efektivnějších způsobů financování.

Metodika

Metodika práce spočívá v kompilaci, analýze a syntéze dat příslušné literatury a dalších odborných pramenů. Získaná ekonomická a finanční data budou následně zpracována pomocí standartních matematicko-statistických metod.

Doporučený rozsah práce

30 – 40 stran

Klíčová slova

nezisková organizace, ekonomická analýza, finanční analýza, fundraising, neziskový sektor, Tichý svět o.p.s., sociální politika

---

Doporučené zdroje informací

- BOUKAL, Petr. Nestátní neziskové organizace: (teorie a praxe). Vyd. 1. Praha: Oeconomica, 2009, 303 s. ISBN 978-80-245-1650-9
- REKTOŘÍK, Jaroslav a Olga MEDLÍKOVÁ. Ekonomika a řízení odvětví veřejného sektoru: (teorie a praxe). 2. aktualiz. vyd. Praha: Ekopress, 2007, 155 s. Management (Grada). ISBN 978-808-6929-293
- REKTOŘÍK, Jaroslav a Olga MEDLÍKOVÁ. Organizace neziskového sektoru: základy ekonomiky, teorie a řízení. 3., aktualiz. vyd. Praha: Ekopress, 2010, 188 s. Management (Grada). ISBN 978-80-86929-54-5
- ŠEDIVÝ, Marek a Olga MEDLÍKOVÁ. Úspěšná nezisková organizace: (teorie a praxe). 2., aktualiz. a dopl. vyd. Praha: Grada, 2011, 155 s. Vysokoškolská učebnice. ISBN 978-80-247-4041-6

Předběžný termín obhajoby

2015/06 (červen)

Vedoucí práce

Ing. Bohuslava Boučková, CSc.

Elektronicky schváleno dne 10. 3. 2015

prof. Ing. Miroslav Svatoš, CSc.

Vedoucí katedry

Elektronicky schváleno dne 10. 3. 2015

Ing. Martin Pelikán, Ph.D.

Děkan

V Praze dne 11. 03. 2015

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou bakalářskou práci "Ekonomická analýza vybrané neziskové organizace" jsem vypracovala samostatně pod vedením vedoucího bakalářské práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu literatury na konci práce. Jako autorka uvedené bakalářské práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušila autorská práva třetích osob.

V Praze dne 16.3.2015

Poděkování

Ráda bych touto cestou poděkovala neziskové organizaci Tichý svět o.p.s. za poskytnuté dokumenty a informace potřebné k vypracování práce. Dále děkuji vedoucí mé práce profesorce Ing. Bohuslavě Boučkové, CSc. za průběžnou kontrolu a cenné připomínky k mé bakalářské práci. A nakonec také celé mé rodině, která mi byla při studiu významnou oporou.

Ekonomická analýza vybrané neziskové organizace

Economic analysis of selected non-profit organisation

Souhrn

Bakalářská práce se zabývá problematikou neziskových organizací. V první části práce je nejprve vysvětlen pojem sociální politika, neziskový sektor a nezisková organizace. Dále je přiblížena historie neziskových organizací v českých zemích a typologie neziskových organizací dle právních předpisů ČR včetně nové úpravy občanského zákoníku z roku 2014. V následující části jsou objasněny způsoby získávání finančních i nefinančních zdrojů neziskových organizací. Na konci teoretické části jsou popsány metody, jak zhodnotit finanční zdraví organizace.

Praktická část charakterizuje konkrétní organizaci Tichý svět o.p.s. V první části jsou charakterizovány základní údaje, poslání a činnost organizace a projekty, kterými se snaží svou činnost podpořit. Dále je provedena ekonomická a finanční analýza. V ekonomické analýze je rozebráno financování organizace a ve finanční analýze je na základě účetních výkazů z let 2007–2013 zhodnocena finanční situace organizace a následně doporučeny způsoby, jak danou situaci zlepšit.

Klíčová slova: nezisková organizace, ekonomická analýza, finanční analýza, fundraising, neziskový sektor, Tichý svět o.p.s., sociální politika

Summary

The bachelor thesis deals with the issue of non-profit organisations. The terms social policy, non-profit sector and non-profit organisation are explained in the first part of the thesis. The history of non-profit organisations in Czech countries and the typology of non-profit organisations according to the Czech legislation, including the Civil code from 2014, are explained in the next section. The ways of obtaining financial and non-financial resources for non-profit organisations are clarified in the following section. Further, the methods of evaluating the financial health of organisations are described at the end of the theoretical part.

The practical part characterizes the selected organization Tichý svět o.p.s. In the first section, there are described the basic data, the mission and the activities of the organization and the projects, through which its activities are supported. Then, the economic and financial analysis was performed. In the economic analysis, there is discussed the funding of the organization and in the financial analysis, based on the financial statements from years 2007–2013, the financial situation of the organization is analysed and evaluated.

Keywords: non-profit organisation, economic analysis, financial analysis, fundraising, non-profit sector, Tichý svět o.p.s, social politics

Obsah

1	Úvod.....	10
2	Cíl práce a metodika	11
2.1	Cíl práce	11
2.2	Metodika	11
3	Teoretická část	12
3.1	Sociální politika	12
3.1.1	Základní principy sociální politiky	13
3.1.2	Funkce sociální politiky	14
3.2	Neziskový sektor	16
3.3	Neziskové organizace.....	19
3.3.1	Historický vývoj neziskových organizací v českých zemích	20
3.3.2	Typy NNO	24
3.4	Financování neziskových organizací	28
3.4.1	Druhy financování neziskových organizací.....	28
3.5	Ekonomická a finanční analýza	34
3.5.1	Finanční analýza	34
4	Praktická část	38
4.1	Ekonomická a finanční analýza organizace Tichý svět, o.p.s.....	38
4.1.1	Základní charakteristika a činnost organizace	38
4.1.2	Organizační struktura.....	42
4.1.3	Tichý svět v datech	44
4.1.4	Projekty	45
4.1.5	Financování organizace	46
4.1.6	Finanční analýza	48

5	Závěr	63
6	Použité zdroje	64
6.1	Knižní zdroje	64
6.1.1	Zákony a předpisy	64
6.1.2	Internetové zdroje	65
7	Přílohy.....	66
7.1	Seznam zkratek	68
7.2	Seznam obrázků	68
7.3	Seznam tabulek	68
7.4	Seznam grafů.....	69

1 ÚVOD

Sociální politika zasahuje do života každého občana. Činí tak pomocí základních principů a funkcí v jednotlivých oblastech sociální politiky. Patří mezi ně politika zaměstnanosti, sociálního zabezpečení, rodinná, zdravotní, vzdělávací a politika ve sféře bydlení. Stát zasahuje do života každého např. sociálními dávkami, bezplatným zdravotnictvím, bezplatným vzděláváním atd.

Neziskový sektor je specifický tím, že jeho cílem je dosažení přímého užitku na rozdíl od sektoru ziskového, jehož hlavním cílem je dosažení zisku. Ziskový sektor není schopen pokrýt veškeré potřeby společnosti, protože některé oblasti nejsou dostatečně výdělečné. V tento moment nastupuje sektor neziskový. Oblasti, které spadají pod neziskový sektor, jsou například sociální služby, ochrana životního prostředí, ochrana lidských práv, ochrana kulturních památek, péče o zdravotně postižené, vzdělávání, práce s dětmi a mládeží apod.

Neziskové organizace mají na našem území dlouhou tradici, která sahá do 13. století. Tehdy začaly vznikat předchůdkyně dnešních neziskových organizací. Jednalo se o instituty v rámci charitativní práce církve (např. nalezince, sirotčince nebo špitály pro nemocné). Později začaly vznikat cechy, které sdružovaly občany na základě společného znaku. Nejčastěji se jednalo o profesní cechy. Ve 20. století se začaly neziskové organizace upevňovat v českém právním řádu a v 90. letech už nic nebránilo k rozmachu neziskové sféry.

Pro bakalářskou práci byla zvolena nezisková organizace Tichý svět, o.p.s. Tichý svět je obecně prospěšnou společností, která se snaží pomáhat občanům se sluchovým postižením s problémy v oblastech jejich běžného života, jako je jednání s úřady, s lékaři, s jinými institucemi a především s problémy na trhu práce. Organizace poskytuje v této oblasti poradenství, tlumočnické služby a službu sociální rehabilitace, která má za úkol snažit se aktivně hledat práci neslyšícím.

2 CÍL PRÁCE A METODIKA

2.1 Cíl práce

Cílem bakalářské práce je zhodnotit ekonomickou situaci vybrané neziskové organizace. Touto organizací je Tichý svět o.p.s. K ekonomické a finanční analýze poslouží účetní výkazy Tichého světa z let 2007–2013. Dalším cílem je na základě výsledků z analýzy vhodně navrhnout, jak by organizace mohla svojí situaci zlepšit.

2.2 Metodika

Část teoretická byla vytvořena metodou sběru dat z prostudované literatury. Jednalo se zejména o literaturu zaměřenou na neziskové organizace a příčinné zákony, které se této problematice týkají. K použitým zdrojům patří i nový občanský zákoník, který byl vydán v roce 2014, a který způsobil nespočet změn v oblasti neziskového sektoru. Dále literatura a internetové zdroje, které se zabývají finanční analýzou.

Informace o neziskové organizaci Tichý svět o.p.s. jsou především čerpány z výročních zpráv a interních dokumentů organizace, které byly získány na základě komunikace s organizací.

Finanční analýza je nástroj, jak zhodnotit finanční situaci určitého subjektu. Existuje mnoho metod, které se dají kombinovat a výsledné hodnoty porovnávat mezi sebou.

V bakalářské práci jsou použity obecné vzorce pro finanční analýzu, které se používají i pro hodnocení subjektů ziskových. Nezisková organizace má odlišná specifika, tudíž je o něco složitější výsledky správně interpretovat. K ulehčení této interpretace je v práci uvedeno srovnání z hlediska časového v letech 2007–2013. Je provedena analýza poměrových ukazatelů. Jedná se o ukazatele likvidity, rentability, aktivity a zadluženosti. Dále je pak provedena analýza nákladů, výnosů a analýza výsledků hospodaření. Praktickou část uzavírá SWOT analýza, jejíž úkolem je poskytnout lepší obraz o přednostech a nedostatcích dané neziskové organizace. Ta poskytuje lepší obraz pro zhodnocení výsledků a následně vyvození doporučení, jak by organizace mohla zlepšit svou situaci.

3 TEORETICKÁ ČÁST

3.1 Sociální politika

Již ve středověku se řešily některé sociální problémy, avšak v České republice se pojem sociální politika začal používat až koncem 19. století. Sociální politika hraje v dnešní době významnou roli, protože se stává nedílnou součástí uspořádání lidské společnosti. Od sociální politiky se v moderní společnosti očekává, že poskytne předpoklady, podmínky, impulsy a motivaci pro rozvoj každého jedince, a tím i pro prosperitu celé společnosti.¹

Cíl sociální politiky nejlépe vyjadřují autoři Wilensky a Turner: „*Hlavním cílem sociální politiky je čelit sociálním a ekonomickým ohrožením, s nimiž se lidé v průběhu svého života setkávají, případně vytvářet příznivé podmínky pro rozvoj jednotlivců a sociálních skupin.*“²

Dnes si nedokážeme život bez sociální politiky představit, jelikož se stala součástí našich životů. Obecně se sociální politika zaměřuje na několik oblastí. Oblasti sociální politiky dle Potůčka³ jsou:

- politika zaměstnanosti,
- politika sociálního zabezpečení,
- zdravotní politika,
- vzdělávací politika,
- politika ve sféře bydlení,
- rodinná politika.

Všechny tyto politiky se týkají každého z nás. Všechny mají za cíl zdokonalit životní podmínky společnosti. Politiku zaměstnanosti zajišťuje Ministerstvo práce a sociálních věcí a jednotlivé úřady práce. Nástroje těchto úřadů, jak zlepšit otázku zaměstnanosti, jsou například různé rekvalifikační kurzy, veřejně prospěšné práce atd. Politika sociálního zabezpečení zajišťuje pomoc v sociálně tíživé situaci. Dělá tak pomocí sociálních dávek, azylů aj. Zdravotní politika je nástrojem, jak chránit zdraví a kvalitu života občanů. Dělá tak

---

¹ KREBS, Vojtěch. *Sociální politika*. 4., přeprac. a aktualiz. vyd. Praha: ASPI, 2007, 503 s. ISBN 978-807-3572-761.

² POTŮČEK, M. *Sociální politika*. 1. vyd. Praha : SLON, 1995, 142 s. ISBN 80-85850-01-X., str. 30

³ POTŮČEK, M. *Sociální politika*. 1. vyd. Praha : SLON, 1995, 142 s. ISBN 80-85850-01-X.

za pomoci více institucí. Mezi ně patří především Ministerstvo zdravotnictví, Ministerstvo životního prostředí, Ministerstvo kultury atd. Vzdělávací politika má za úkol vychovávat a vzdělávat. Ať už malé děti, ale například v rámci programů celoživotního vzdělávání i dospělou populaci. Politika ve sféře bydlení je například prováděna plánováním výstavby nových bytových jednotek nebo poskytováním příspěvků na bydlení. A nakonec rodinná politika představuje souhrn činností a opatření za účelem podpory rodiny ve výkonu přirozených funkcí. Všechny tyto politiky se navzájem prolínají, avšak komplexně mají za úkol, jak už bylo řečeno, zvýšit kvalitu života každého člověka.

3.1.1 Základní principy sociální politiky

Dle Krebse⁴ musí sociální politika, která má za úkol ovlivňovat sociální systém, respektovat základní principy (myšlenkové postupy), které jsou pro ni určující. Jsou to principy:

- sociální spravedlnosti,
- sociální solidarity,
- subsidiarity,
- participace.

3.1.1.1 Princip sociální spravedlnosti

Sociální spravedlnost je klíčovým principem sociální politiky. Je vymezena určitými pravidly, podle kterých jsou ve společnosti rozdělovány příjmy, bohatství, životní příležitosti a předpoklady. Tzn. stejná možnost pro všechny na využívání sociálního systému. Spravedlnost se nedá vynutit zákonem, avšak je to jakési pravidlo chování, podle kterého by se měli všichni chovat spravedlivě.⁵

3.1.1.2 Princip sociální solidarity

Člověk je sociální bytost, a proto hlavní myšlenkou principu sociální solidarity je vzájemná podpora. Člověk ať chce, či ne, tak je svojí existencí odkázán na druhé, protože je

---

⁴ KREBS, Vojtěch. *Sociální politika*. 4., přeprac. a aktualiz. vyd. Praha: ASPI, 2007, 503 s. ISBN 978-807-3572-761.

⁵ KREBS, Vojtěch. *Sociální politika*. 4., přeprac. a aktualiz. vyd. Praha: ASPI, 2007, 503 s. ISBN 978-807-3572-761.

závislý na soužití ve společnosti. Proto základem principu sociální solidarity je spolupráce mezi lidmi.⁶

Na celostátní úrovni jde hlavně o aktivity organizované státem (např. aktivity k rozvoji vzdělání, kultury, pomoc rodinám a sociálně slabým a nemohoucím občanům atd.). Na úrovni regionální můžeme hovořit o solidaritě v rámci spolků, církví, charit apod.

3.1.1.3 Princip subsidiarity

Princip subsidiarity je v dnešní době chápán jako princip spojující osobní odpovědnost se solidaritou. Subsidiarita představuje přístup k člověku jako k individu s jedinečnými vlastnostmi a schopnostmi, dispozicemi, vůlí atd. Jedinec tyto vlastnosti má používat ku prospěchu sociálnímu bezpečí a svým bližním. Dle tohoto principu je každý povinen pomoci nejdříve sám sobě, jestli nemůže, musí mu pomoci rodina. Pokud ani rodina není schopná pomoci, nastupují jiné organizace a společnosti a nakonec stát (sociální dávky a jiná podpora).⁷

3.1.1.4 Princip participace

Princip participace představuje možnost podílet se na společenském životě a tím pádem i na sociální politice. Zjednodušeně to znamená, že pokud je člověk ovlivňován určitými opatřeními a rozhodnutími, musí mít také možnost se na procesech vedoucích k těmto opatřením podílet a realizovat je.⁸

3.1.2 Funkce sociální politiky

Sociální politika se snaží dosahovat svých cílů pomocí následujících funkcí.

3.1.2.1 Funkce ochranná

Funkce ochranná řeší již vzniklé sociální události. Jde o zmírnění, či přímo odstranění důsledků nastalých událostí, jako je nezaměstnanost, nemoc, rodinné problémy,

---

⁶ KREBS, Vojtěch. *Sociální politika*. 4., přeprac. a aktualiz. vyd. Praha: ASPI, 2007, 503 s. ISBN 978-807-3572-761.

⁷ KREBS, Vojtěch. *Sociální politika*. 4., přeprac. a aktualiz. vyd. Praha: ASPI, 2007, 503 s. ISBN 978-807-3572-761.

⁸ KREBS, Vojtěch. *Sociální politika*. 4., přeprac. a aktualiz. vyd. Praha: ASPI, 2007, 503 s. ISBN 978-807-3572-761.

tíživá životní situace atd. Tato funkce je nestarším a nejstabilnějším prvkem sociální politiky.⁹

3.1.2.2 Funkce rozdělovací a přerozdělovací

Funkce rozdělovací a přerozdělovací je nejsložitější a i nejdůležitější, jelikož se zaměřuje na přerozdělování příjmů. Jinak řečeno, řeší, co, komu, jak a podle čeho rozdělit. Dělá to z důvodu zajištění důstojných podmínek pro všechny občany, i pro ekonomicky neaktivní (nemocné, nezaměstnané, děti, staré lidi).¹⁰ Také z důvodu zajištění rovných šancí pro všechny, tzn. stejná zdravotnická péče pro všechny, stejné možnosti na výběr vzdělání atd. Dále kvůli zabezpečení chodu společnosti spotřebováváním veřejných statků (justice, obrana, správa atd.)¹¹ A nakonec kvůli odstraňování nedokonalosti konkurence (monopolní postavení na trhu).¹²

3.1.2.3 Funkce homogenizační

Dle Kolibové homogenizační funkce: „*Je relativně nová funkce. Jejím posláním je přispívat k dosažení vyššího stupně stejnorodosti v uspokojování základních životních potřeb a vyššího stupně stejnorodosti zájmů.*“¹³

Tato funkce se tedy snaží stírat rozdíly ve společnosti, aby docházelo k vyrovnání. Například sociální pomoc obyvatelstvu s nižšími příjmy, kdy je těmto lidem dorovnán příjem na úroveň společenského standardu, nebo pomoc etnickým menšinám, či handicapovaným lidem, tak aby se zredukovaly rozdíly mezi nimi a zbytkem společnosti.

3.1.2.4 Funkce stimulační

Funkce stimulační má za úkol podněcovat, podporovat a povzbuzovat sociální jednání jednotlivců a skupin v ekonomické oblasti, ale i v jiných oblastech. Snaží se cíleně

---

⁹ KREBS, Vojtěch. *Sociální politika*. 4., přeprac. a aktualiz. vyd. Praha: ASPI, 2007, 503 s. ISBN 978-807-3572-761.

¹⁰ KOLIBOVÁ, Helena. *Sociální politika 1: [studijní materiály pro kombinované studium Veřejná správa a regionální politika]*. 1. vyd. Opava: Optys, 2007, 131 s. ISBN 978-808-5819-625.

¹¹ KREBS, Vojtěch. *Sociální politika*. 4., přeprac. a aktualiz. vyd. Praha: ASPI, 2007, 503 s. ISBN 978-807-3572-761.

¹² KOLIBOVÁ, Helena. *Sociální politika 1: [studijní materiály pro kombinované studium Veřejná správa a regionální politika]*. 1. vyd. Opava: Optys, 2007, 131 s. ISBN 978-808-5819-625.

¹³ KOLIBOVÁ, Helena. *Sociální politika 1: [studijní materiály pro kombinované studium Veřejná správa a regionální politika]*. 1. vyd. Opava: Optys, 2007, 131 s. ISBN 978-808-5819-625.

ovlivnit, motivovat a předcházet nežádoucím situacím (např. politika zaměstnanosti, která se snaží vytvářet pracovní místa, aby nedocházelo k růstu nezaměstnanosti). Na rozdíl od funkce obranné a přerozdělovací, které nemotivují, ale řeší nějakým způsobem nastalou situaci.¹⁴

3.1.2.5 Funkce preventivní

Funkce preventivní, jak už z názvu vyplývá, se zaměřuje na prevenci, čili předcházení nepříznivých sociálních situací. Tuto funkci plní všechny oblasti sociální politiky (politika sociálního zabezpečení, zdravotní, vzdělávací atd.)

3.2 Neziskový sektor

Národní hospodářství se dá jednoduše rozdělit na subjekty ziskové (ziskový sektor) a subjekty neziskové (neziskový sektor, který rovněž nazýváme tzv. třetím sektorem). Ziskové subjekty jsou takové, které svou činnost vytváří za účelem zisku. Neziskové subjekty svou činnost provádějí nikoliv za účelem zisku, ale za účelem dosažení užitku.

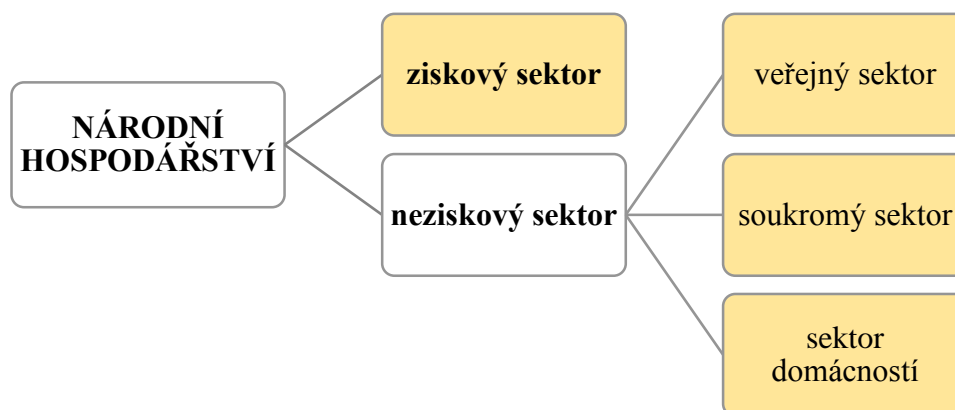
Rektořík¹⁵ dělí hospodářství, jak již bylo řečeno, na ziskový a neziskový sektor. Neziskový sektor dále dělí na sektor veřejný, soukromý a sektor domácností. Dělí tedy hospodářství na čtyři sektory (viz Obrázek 1 barevné zvýraznění).

---

¹⁴ KOLIBOVÁ, Helena. *Sociální politika 1: [studijní materiály pro kombinované studium Veřejná správa a regionální politika]*. 1. vyd. Opava: Optys, 2007, 131 s. ISBN 978-808-5819-625.

¹⁵ REKTOŘÍK, Jaroslav. *Organizace neziskového sektoru: základy ekonomiky, teorie a řízení*. 3., aktualiz. vyd. Praha: Ekopress, 2010, 188 s. ISBN 978-80-86929-54-5

Obrázek 1 - Schéma členění národního hospodářství ¹⁶

Zdroj: REKTOŘÍK, Jaroslav. Organizace neziskového sektoru: základy ekonomiky, teorie a řízení.

Neziskový veřejný sektor je specifický tím, že je financován z veřejných financí. Je zakládán veřejnými subjekty, což jsou státní orgány, města a obce. Do neziskového veřejného sektoru jsou finanční prostředky vkládány bez očekávání dosažení zisku, protože potřebují dosáhnout přímého užitku. Tohoto užitku nelze dosáhnout ziskovým způsobem, a proto je třeba založit samostatný subjekt.¹⁷

Naopak neziskový soukromý sektor je financován ze soukromých financí. Což jsou fyzické a právnické osoby, které se rozhodly vložit své soukromé finance do konkrétní, předem vymezené produkce nebo distribuce statků, aniž by to dělaly za účelem zisku. Nosným souborem činností u neziskového soukromého sektoru mimo veřejné rozpočty je především fundraising.¹⁸

Soukromý neziskový sektor má několik funkcí, jak uvádí Stejskal ve své knize:¹⁹

- funkci ekonomickou,
- funkci sociální,

¹⁶ REKTOŘÍK, Jaroslav. *Organizace neziskového sektoru: základy ekonomiky, teorie a řízení*. 3., aktualiz. vyd. Praha: Ekopress, 2010, 188 s. ISBN 978-80-86929-54-5, s.13

¹⁷ BOUKAL, Petr. *Fundraising pro neziskové organizace*. 1. vyd. Praha: Grada, 2013, 260 s. Expert (Grada). ISBN 978-80-247-4487-2.

¹⁸ BOUKAL, Petr. *Fundraising pro neziskové organizace*. 1. vyd. Praha: Grada, 2013, 260 s. Expert (Grada). ISBN 978-80-247-4487-2.

¹⁹ STEJSKAL, Jan. *Ekonomika neziskové organizace*. 1. vyd. Pardubice: Koalice nevládek Pardubicka, 2010, 272 s. ISBN 978-80-86825-55-7.

- funkci politickou.

Funkcí ekonomickou rozumíme začlenění do koloběhu výrobních faktorů, zboží a služeb. Funkci sociální dále můžeme dělit na funkci servisní a participační. Servisní funkce zajišťuje výkon a samotné poskytování různých statků. Funkce participační uspokojuje potřebu sdružovat se, aktivně se podílet na činnosti dané společnosti a zapojovat se do života organizace. V poslední řadě funkce politická může být zároveň funkcí ochrannou, která chrání jednotlivce skupiny před porušováním lidských práv, a také funkcí demokratizační, která dbá o rozvoj demokracie, dává lidem možnosti ovlivnit veřejnou politiku a veřejné mínění.

Sektor domácností má v rámci tržního hospodářství nezastupitelnou roli. Z pohledu ekonomiky má tento sektor důležitost z pohledu formování občanské společnosti hlavně díky výrobním faktorům a pracovnímu kapitálu.²⁰

Rektořík ve své knize odkazuje na Pestoffův trojúhelník členění národního hospodářství. Švédský ekonom Victor A. Pestoff použil pro zakreslení čtyř sektorů (neziskový veřejný, neziskový soukromý, neziskový sektor domácností a ziskový soukromý sektor) trojúhelník, díky kterému se dají vyčíst základní charakteristiky organizací, které v jednotlivých sektorech působí. Z tohoto schématu je patrné, že hranice jednotlivých sektorů nejsou pevně dané, ale že se vzájemně prolínají.

---

²⁰ REKTOŘÍK, Jaroslav. *Organizace neziskového sektoru: základy ekonomiky, teorie a řízení*. 3., aktualiz. vyd. Praha: Ekopress, 2010, 188 s. ISBN 978-80-86929-54-5.

Obrázek 2 - Členění národního hospodářství dle Pestoffa²¹

Zdroj: REKTOŘÍK, Jaroslav. *Organizace neziskového sektoru: základy ekonomiky, teorie a řízení*.

3.3 Neziskové organizace

Neziskové organizace jsou v širokém pojetí všechny organizace, které svou činnost neprovozují za účelem zisku, ale za účelem nějakého všeobecného prospěchu. Což by byly všechny politické strany, odbory, akademická půda, cechy, zájmová sdružení právnických osob, družstva, komory, profesní svazy, různé příspěvkové organizace atd. V užším pojetí se jedná o nestátní neziskové organizace (dále jen NNO).²²

Dle Rektora jsou: „Dvě základní skupiny organizací, které působí v neziskovém sektoru, zabezpečují převážně realizaci výkonu veřejné správy (organizační složky státu a územních celků a některé příspěvkové organizace), kdežto neziskové organizace působící v soukromém neziskovém sektoru stojí převážně mimo dosah veřejné správy.“²³

Z této definice je zřejmé, že existují neziskové organizace, které fungují pro správnou organizaci veřejné správy na úrovni státu, regionu, či obce. A naopak organizace, které se

²¹ REKTOŘÍK, Jaroslav. *Organizace neziskového sektoru: základy ekonomiky, teorie a řízení*. 3., aktualiz. vyd. Praha: Ekopress, 2010, 188 s. ISBN 978-80-86929-54-5.

²² ŠKARABELOVÁ, Simona. *Vymezení NNO*. [online]. 2011 [cit. 8-6-2014]. Dostupné z: http://www.ecvns.cz/soubory_diskuse/vymezeni_nno.pdf

²³ REKTOŘÍK, Jaroslav. *Organizace neziskového sektoru: základy ekonomiky, teorie a řízení*. 3., aktualiz. vyd. Praha: Ekopress, 2010, 188 s. ISBN 978-80-86929-54-5., s. 23

podílejí na veřejné politice v rámci občanské společnosti. To je i hlavní příčinou sdružování občanů a vytváření spolků a organizací.

Avšak jsou určitá pravidla o neziskových organizacích. Boukal²⁴ ve své knize uvádí charakteristiku nestátního neziskového sektoru dle Salomona a Anheiera. Podle nich musí NNO splňovat následující kritéria:

- být institucionalizovaný subjekt,
- mít soukromoprávní povahu,
- nesmí si rozdělovat zisk,
- být samosprávný a autonomní subjekt,
- vznikat dobrovolně.

Pokud má být organizace institucionalizovaný subjekt, musí mít formu, která je v onom státě uznávaná. Soukromoprávní povaha subjektu znamená, že je oddělen od státní správy. Jinými slovy, ve vedení organizace nesmí být státní úředník, aby se zabránilo střetu zájmů. Organizace si podle zákona nesmí rozdělovat zisk. Pokud organizace nějaký vykazuje, musí se použít na cíle dané posláním organizace. Jako samosprávný a autonomní celek musí NNO řídit sama sebe podle svých interních pravidel a nesmí být nijak ovládána zvenčí. A nakonec organizace musí vznikat dobrovolně, vykonávat svou činnost na základě dobrovolného rozhodnutí.

3.3.1 Historický vývoj neziskových organizací v českých zemích

První „neziskové organizace“ začaly vznikat v českých zemích již ve 13. století. Nejvíce se činnosti neziskových organizací podobala činnost církve díky charitativní činnosti a péči o nemocné. Tato činnost probíhala především v sirotčincích, hospitálech (špitálech) a nalezincích.²⁵

Špitály byly spíše útulky, které byly nejdříve zakládány pro poutníky do Svaté země a později pro nemocné, staré a chudé. Byly často zakládány při klášterech, kde byly provozovány mnichy a řeholnicemi. Velmi významnou osobou v oblasti charity v této době

---

²⁴ BOUKAL, Petr. *Nestátní neziskové organizace: (teorie a praxe)*. Vyd. 1. Praha: Oeconomica, 2009, 303 s. Vysokoškolská učebnice. ISBN 978-80-245-1650-9.

²⁵ BOUKAL, Petr, Hana VÁVROVÁ a Jiří NOVOTNÝ. *Ekonomika a řízení neziskových organizací: pracovní sešit*. 1. vyd. Praha: Vysoká škola ekonomická v Praze, Oeconomica, 2003, 103 s. ISBN 80-245-0604-1.

byla svatá Anežka Česká (přibližně 1211–1282), dále svatá Ludmila (asi 866–921) a svatá Zdislava (asi 1220–1252). Mezi nejznámější špitály patřily Křižovníci s červenou hvězdou, Vlašský špitál nebo špitál sv. Ludvíka.²⁶

I po další století byla církev představitelem této činnosti. Další možností byla sociální péče v rámci cechů. Cechy představovaly korporátní způsob shromažďování na základě nějakého společného znaku. Nejčastěji se cechy formovaly dle druhu řemesla. Jako první vznikl cech pražských řezníků, poté malířů a knihařů. Tento typ sdružování byl nejčastějším až do 18. století, kdy začaly vznikat spolky založené na dobrovolnosti členství. Začaly vznikat kulturní, vědecké, hospodářské a dobročinné spolky.²⁷

První takovým „pokusem“ o ustanovení práva na spolčování byl spolkový zákon z roku 1852. Tento zákon obsahoval důležité body ohledně vzniku a fungování spolků s dobrovolným členstvím. Nicméně zákon byl později kritizován a nakonec v roce 1867 nahrazen novým zákonem. Zákon č. 134/1867 říšského zákoníku o právu spolčovacím velmi moderně vymezoval podmínky vzniku spolků, sledování jejich činnosti, proces rozpuštění spolku a formy trestání přestupků. Zákon č. 83/1990 Sb. o sdružování občanů, který byl platný do konce roku 2013, z velké části navázal na pravidla stanovená v jeho předchůdci.²⁸

V druhé polovině 20. století byl velký úpadek rozvoje neziskových organizací. Dělo se tak samozřejmě díky válečnému stavu a postupnému se navracení k normálu, ale také díky nastolené politice státu, která u nás přetrvávala až do 90. let. Ministerstvo vnitra a národní výbory měly tzv. společenské organizace (pojem spolek se přestal používat) silně pod dozorem. Národní výbory schvalovaly organizační řády společenských organizací, které je musely sestavovat podle povinného vzoru, a musely souhlasit s rozhodnutími národního výboru. Byly společenské organizace, které byly povolené (Jednotné svazy zemědělců, Československá obec sokolská, Československý svaz mládeže atd.) a dále ty, které byly komunistickým režimem považovány za významné, a v podstatě i režim nutil občany ke členství v takových organizacích. Tím byl například Československý svaz mládeže (po

---

²⁶ BOUKAL, Petr. *Nestátní neziskové organizace: (teorie a praxe)*. Vyd. 1. Praha: Oeconomica, 2009, 303 s. Vysokoškolská učebnice. ISBN 978-80-245-1650-9.

²⁷ BOUKAL, Petr, Hana VÁVROVÁ a Jiří NOVOTNÝ. *Ekonomika a řízení neziskových organizací: pracovní sešit*. 1. vyd. Praha: Vysoká škola ekonomická v Praze, Oeconomica, 2003, 103 s. ISBN 80-245-0604-1.

²⁸ BOUKAL, Petr. *Nestátní neziskové organizace: (teorie a praxe)*. Vyd. 1. Praha: Oeconomica, 2009, 303 s. Vysokoškolská učebnice. ISBN 978-80-245-1650-9.

roce 1968 se nazýval Socialistický svaz mládeže) a Svaz československo-sovětského přátelství. Občané se často stávali členy v podobných organizacích jen, aby nepřišli o zaměstnání atd.²⁹

Velký rozkvět neziskových organizací nastal po roce 1989. V roce 1990 byl přijat zákon č. 83/1990 Sb. o sdružování občanů a zákon č. 84/1990 Sb. o právu shromažďovacím. Vymezení pojmu NNO začalo vznikat od listopadu 1989. Ještě v roce 1992, nebylo toto vymezení zvláště rozdílné, avšak po rozdělení republik v roce 1993, se díky měnící se legislativě začal i utvářet pojem NNO. Důležitou roli při definici neziskového sektoru měla Rada vlády pro nestátní neziskové organizace, která byla zřízena 10. června 1992.³⁰

Zajímavou etapou v historickém vývoji NNO je období v letech 1992–1997. V této etapě začaly v hojném počtu vznikat nadace (viz Tabulka 1). Bylo to způsobeno nedokonalostí právní úpravy novely č.103/1990 Sb. tehdejšího hospodářského zákoníku. Tato úprava odkazovala na právní úpravu společenských organizací. Nebyla tam téměř žádná omezení. Nadace nebyla pojímána jako majetek sloužící k rozdělování na nějaký obecně prospěšný účel, ale ve skutečnosti sloužila jako konto, které je teprve naplňováno. Vznikaly tak tzv. „prázdné nadace“.³¹ Nadace vznikaly jako na běžícím páse a přestávala tak platit myšlenka, že nadace má sloužit k rozdělování financí. Tuto situaci ukončilo přijetí zákona č.227/1997 Sb., o nadacích a nadačních fondech, kde už byla ukotvena definice nadace jako účelového sdružení majetku. Ke konci roku 1998 byl v důsledku nového zákona počet nadací již mnohem nižší.

Velkým mezníkem bylo období 2002–2004, kdy proběhla reforma veřejné správy, vznikly kraje, na něž měly být převedeny prostředky k podpoře NNO. Avšak ještě významnějším mezníkem byl vstup ČR do EU, což umožnilo využívat fondy EU k financování NNO.³²

---

²⁹ BOUKAL, Petr. *Nestátní neziskové organizace: (teorie a praxe)*. Vyd. 1. Praha: Oeconomica, 2009, 303 s. Vysokoškolská učebnice. ISBN 978-80-245-1650-9.

³⁰ ŠKARABELOVÁ, Simona. *Vymezení NNO*. [online]. 2011 [cit. 8-6-2014]. Dostupné z: http://www.ecvns.cz/soubory_diskuse/vymezeni_nno.pdf

³¹ JEŽKOVÁ, Zuzana. *Nadace a veřejné knihovny*. [online]. 1996 [cit. 25-2-2015]. Dostupné z: <http://www.sdruk.cz/data/xinha/sdruk/ks1996/1996-1-056.pdf>

³² BOUKAL, Petr. *Nestátní neziskové organizace: (teorie a praxe)*. Vyd. 1. Praha: Oeconomica, 2009, 303 s. Vysokoškolská učebnice. ISBN 978-80-245-1650-9.

Tabulka 1 - Počet nestátních neziskových organizací v letech 1990–2013 ³³

Nestátní neziskové organizace	Občanská sdružení	Nadace	Nadační fondy	Obecně prospěšné společnosti	Evidované právnické osoby
1990	3879				
1991	9366				
1992	15393	1551			
1993	21694	2768			
1994	24978	3800			
1995	26814	4253			
1996	27807	4392		*1	
1997	30297	5238		52	
1998	36046	**55	**71	129	
1999	38072	272	695	560	
2000	42302	282	735	557	
2001	47101	299	784	701	
2002	49108	330	825	762	4785
2003	50997	350	859	884	7946
2004	53306	362	898	1038	4927
2005	54963	368	925	1158	4605
2006	58347	380	992	1317	4464
2007	61802	390	1048	1486	4446
2008	65386	411	1095	1658	4399
2009	68631	429	1168	1813	4347
2010	72111	449	1205	1958	4352
2011	75627	455	1269	2126	4366
2012	79002	460	1331	2299	4365
2013	84400	500	1323	2571	4176

Statistika počtu nestátních neziskových organizací v letech 1990–2013, Zdroj: http://www.neziskovsky.cz/sdata/stat_NNO_tabulka_1990_2013_619.pdf

* Zákon č. 248/1995 Sb., o obecně prospěšných společnostech vstoupil v platnost 1. ledna 1996

** Zákon č. 227/1997 Sb., o nadacích a nadačních fondech vstoupil v platnost 1. ledna 1998

Z předchozí tabulky je patrný vývoj neziskových organizací po roce 1989. Z tabulky je viditelné, že nejčastěji se v České republice zakládala občanská sdružení. Za 23 let se

³³ *Statistika počtu nestátních neziskových organizací v letech 1990 – 2013* [online]. 2013 [cit. 12-28-2014]. Dostupné z: http://www.neziskovsky.cz/sdata/stat_NNO_tabulka_1990_2013_619.pdf

jejich počet vyšplhal z 3 879 občanských sdružení na 84 400. U dalších neziskových organizací je také patrný neustálý nárůst.

Velkou změnou pro všechny neziskové organizace je vydání nového občanského zákoníku, který je platný od 1. ledna 2014. V následujících kapitolách budou blíže přiblíženy změny, které se organizací dotkly a budou dotýkat.

3.3.2 Typy NNO

Nestátní neziskové organizace jsou takové společnosti, které vyvíjejí činnost buď ve prospěch svých členů (zájmové činnosti), anebo ve prospěch veřejnosti (a to i tehdy, když vzbuzují reakci svých odpůrců). Jsou tedy přirozenou součástí společnosti založené na svobodě a solidaritě občanů. Jsou to organizace, které vyplňují prostor mezi trhem, státem a rodinou. Hlavní činností je poskytování služeb, které stát dělat nechce nebo neumí, a většinou za menší peníze. Především se jedná o neformální pomoc a solidaritu lidem v nouzi, ale také poskytují zdravotnickou péči, či umožňují lidem, aby se seskupovali v různých zájmových sdruženích a spolcích.³⁴

NNO můžeme dělit na následující:

- obecně prospěšné společnosti,
- občanská sdružení,
- nadace a nadační fondy,
- církve a náboženské spolky.

a od 1. ledna 2014 s novým občanským zákoníkem také na:

- zapsané spolky,
- zapsané ústavy,
- sociální družstvo.

---

³⁴ ČEPELKA, Oldřich. *Průvodce neziskovým sektorem Evropské unie*. Vyd. 1. Liberec: Omega, 2003, 135 s. ISBN 80-902-3763-0.

3.3.2.1 Občanská sdružení

Občanské sdružení je korporátní sdružení, jehož posláním je prosazení zájmů sdružených členů. Upravoval je zákon č. 83/1990 Sb. o sdružování občanů ve znění pozdějších předpisů.³⁵

Občanská sdružení jsou registrována na Ministerstvu vnitra. Koná se tak na základě žádosti, součástí které je text stanov ve dvou kopiích. Stanovy jsou tedy hlavním dokumentem. V těch je uveden název sdružení, sídlo, hlavní cíle sdružení, práva a povinnosti členů, orgány sdružení, způsob jejich ustavování, určení orgánů a funkcionářů, dále je ve stanovách ustanovení o organizačních jednotkách a zásady hospodaření.³⁶

Díky změně občanského zákoníku, občanská sdružení, která k 28. prosince 2012 registrovalo Ministerstvo vnitra, jsou od 1. ledna 2014 považovány za spolky. Popřípadě se mohou transformovat na ústav či sociální družstvo.³⁷ Od roku 2014 už tedy nemohou vznikat občanská sdružení. Jelikož s novou právní úpravou zákon č. 83/1990 Sb. zaniká.

3.3.2.2 Spolek

Od 1. ledna 2014 začaly v rámci nového občanského zákoníku vznikat zapsané spolky. Hlavním rozdílem mezi občanskými sdruženími a úpravou podle nového občanského zákoníku je, že předtím byla občanská sdružení předmětem samostatného zákona (č. 83/1990 Sb., o sdružování občanů), zatímco od 1. ledna 2014 jsou spolky upraveny přímo v občanském zákoníku. Občanský zákoník dále upravuje především organizační záležitosti spolků, ve kterých lze shledávat určitý rozdíl oproti občanským sdružením.

Nový název spolek navazuje na historickou tradici spolkového života 19. století (spolky Sokol nebo Hlahol). Občanská sdružení ale nemusela nic měnit, jelikož podle přechodných ustanovení nového občanského zákoníku (§ 3045 odst. 1) byly automaticky převedeny na spolek.

---

³⁵ *Zákon č. 83/1990 Sb. o sdružování občanů.* [online]. [cit. 10-11-2014]. Dostupné z: <http://spcp.prf.cuni.cz/lex/83-90.htm>

³⁶ BOUKAL, Petr. *Nestátní neziskové organizace: (teorie a praxe).* Vyd. 1. Praha: Oeconomica, 2009, 303 s. Vysokoškolská učebnice. ISBN 978-80-245-1650-9.

³⁷ BOUKAL, Petr. *Fundraising pro neziskové organizace.* 1. vyd. Praha: Grada, 2013, 260 s. Expert (Grada). ISBN 978-80-247-4487-2.

3.3.2.3 Sociální družstvo

Sociálním družstvem je družstvo, které soustavně vyvíjí obecně prospěšné činnosti směřující na podporu sociální soudržnosti za účelem pracovní a sociální integrace znevýhodněných osob do společnosti s přednostním uspokojováním místních potřeb a využíváním místních zdrojů podle místa sídla a působnosti sociálního družstva, zejména v oblasti vytváření pracovních příležitostí, sociálních služeb a zdravotní péče, vzdělávání, bydlení a trvale udržitelného rozvoje.

Dle občanského zákoníku mají být ve stanovách sociálního družstva uvedeny cíle a podmínky činnosti družstva v souladu s jeho sociálně začleňovací funkcí a podporou místního rozvoje a podrobnější podmínky nakládání se ziskem v souladu s účelem činnosti družstva.

3.3.2.4 Obecně prospěšné společnosti

Obecně prospěšná společnost (dále jen OPS) je právnická osoba, která poskytuje veřejnosti veřejně prospěšné služby. Než vyšel nový občanský zákoník, řídily se OPS zákonem č. 248/1995 Sb. o obecně prospěšných společnostech³⁸, ve znění pozdějších novel. Na rozdíl od občanských sdružení se OPS nemusely automaticky transformovat na jinou právnickou osobu, ale všechny OPS založené do konce roku 2013 mohou zůstat nadále OPS a budou se stále řídit zákonem č. 248/1995 Sb.

Pokud chtěl někdo založit OPS po 1. ledna 2014, nebylo to možné a musel zvolit jinou právní úpravu. K těmto účelům vznikly zapsané ústavy, které mají podobné podmínky jako bývalé OPS.

OPS jsou subjekty, které vznikaly především v oblasti školství, kultury, zdravotnictví a sociální péče. Dle zákona nesměl být hospodářský výsledek (zisk) použit ve prospěch zakladatelů, členů jejich orgánů nebo zaměstnanců a musel být použit na poskytování obecně prospěšných služeb, pro které byla společnost založena.

OPS vznikala dnem zápisu do rejstříku obecně prospěšných společností. Zakladatelé společnosti tak museli učinit u příslušného rejstříkového soudu do 90 dnů od založení společnosti, tedy od podepsání zakládací listiny, popřípadě smlouvy. Obsah takové listiny

---

³⁸ *Zákon č. 248/1995 Sb. o obecně prospěšných společnostech.* [online]. [cit. 10-11-2014]. Dostupný z: <http://www.uplnezni.cz/zakon/248-1995-sb-o-obecne-prospesnych-spolecnostech-a-o-zmene-a-doplneni-nekterych-zakonu/>

nebo smlouvy byl daný zákonem. Tato smlouva měla obsahovat název, sídlo a identifikační číslo zakladatele, název a sídlo prospěšné společnosti, druh obecně prospěšných služeb, které bude společnost poskytovat, podmínky poskytování jednotlivých druhů prospěšných služeb, dobu, na kterou se společnost zakládá (pokud nezní založena na dobu neurčitou), způsob jednání správní rady, informace o členech správní rady, informace o členech dozorčí rady, hodnotu a označení majetkových vkladů jednotlivých zakladatelů a způsob zveřejňování výroční zprávy o činnosti hospodaření.³⁹

3.3.2.5 Ústav

Nově zavedenou právnickou osobou je zapsaný ústav. Jedná se o právnickou osobu ustavenou jen za účelem provozování činnosti užitečné společensky nebo hospodářsky s využitím své osobní a majetkové složky. Je to nová právní úprava namísto OPS.

Název ústavu musí obsahovat dodatek „zapsaný ústav“ nebo zkratku „z.ú.“. Ústav se zakládá zakládací listinou, kde musí být krom názvu také sídlo, účel ústavu vymezením předmětu jeho činnosti, údaj o výši vkladu, počet členů správní rady i jména a bydliště členů. Výsledky činnosti ústavů mají být každému rovnocenně dostupné za předem stanovených podmínek.

3.3.2.6 Nadace a nadační fondy

Nadace a nadační fondy jsou účelové sdružení majetku k dosažení obecně prospěšného cíle. Nadace a nadační fondy jsou také subjekty zakládáné za účelem finanční podpory projektů neziskových organizací. Do 1. ledna 2014 se řídily úpravou dle zákona č. 227/1997 Sb.⁴⁰ o nadacích a nadačních fondech ve znění pozdějších předpisů. Od roku 2014 je jejich úprava zakotvena taktéž v občanském zákoníku.

Nadace si také na počátku musí vymezit své poslání, cíl a účel, ke kterému by měla sloužit. Podle zákona by to měly být cíle „obecně prospěšné“, tedy ty za účelem rozvoje duchovních hodnot, ochrany lidských práv, ochrany životního prostředí a kulturních památek, rozvoje vědy, vzdělání, tělovýchovy a sportu.

---

³⁹ BOUKAL, Petr. *Nestátní neziskové organizace: (teorie a praxe)*. Vyd. 1. Praha: Oeconomica, 2009, 303 s. Vysokoškolská učebnice. ISBN 978-80-245-1650-9.

⁴⁰ *Zákon č. 227/1997 Sb. o nadacích a nadačních fondech*. [online]. [cit. 10-11-2014]. Dostupné z: <http://www.zakonyprolidi.cz/cs/1997-227>

3.3.2.7 Církvě a náboženské spolky

Nejlepší definicí církví a náboženských spolků je dle Boukala: „*Církvě a náboženské společnosti jsou dobrovolná společenství osob s vlastní strukturou, orgány, vnitřní předpisy, náboženskými obřady a projevy víry, které jsou založené za účelem vyznávání určité náboženské víry ať veřejně, nebo soukromě, a zejména s tím spojené shromažďování, bohoslužby, vyučování a duchovní služby.*“⁴¹

Církvě a náboženské spolky jsou specifickou formou NNO. Státem uznávané církve a náboženské společnosti jsou státem zřizovány dle zákona č. 3/2002 Sb. o svobodě náboženské víry a postavení církví a náboženských společností.⁴² V našem státě existuje v současné době 38 státem uznávaných církví. Ty se registrují na Ministerstvu kultury, kde je dostupný i jejich rejstřík.⁴³ Církvě nezasáhly výrazné změny s novým zákoníkem. Zákon č.3/2002 Sb. je stále platný, jen se církví týkají změny upravující obecné otázky právnických osob a musí se tímto zákonem řídit i v dalších jeho částech.

Základním dokumentem této organizace je zakládací listina. Ta musí obsahovat název, sídlo a identifikační číslo zakladatele, název a sídlo účelového zařízení na území České republiky, dobu, na kterou se zařízení zakládá, označení jeho statutárního orgánu, osobní údaje členů statutárního orgánu, stanovy účelového zařízení, způsob zveřejňování výroční zprávy a způsoby schvalování změn zakládací listiny.

3.4 Financování neziskových organizací

3.4.1 Druhy financování neziskových organizací

Financování neziskové organizace je důležitou částí analýzy. V následujících podkapitolách bude detailněji rozebráno.

---

⁴¹ BOUKAL, Petr. *Nestátní neziskové organizace: (teorie a praxe)*. Vyd. 1. Praha: Oeconomica, 2009, 303 s. Vysokoškolská učebnice. ISBN 978-80-245-1650-9, s. 61.

⁴² Zákon č. 3/2002 Sb. o svobodě náboženského vyznání a postavení církví a náboženských společností. [online]. [cit. 10-11-2014]. Dostupné z: <http://www.zakonyprolidi.cz/cs/2002-3>

⁴³ Ministerstvo kultury. *Rejstřík církví a náboženských společností*. [online]. © Ministerstvo kultury, 2002 - 2014 [cit. 10-11-2014]. http://www3.mkcr.cz/cns_internet/

3.4.1.1 Veřejné financování

Veřejné financování je zabezpečováno z financí státní správy a samosprávy. Instituce zabezpečující tyto finance jsou hlavně ministerstva a územní samosprávné celky, které poskytují tyto finance v rámci dotační politiky ČR. Hlavní oblasti poskytování státní dotační politiky vůči neziskovým organizacím jsou:⁴⁴

- poskytování sociálních služeb,
- ochrana a podpora zdraví (zdravotní pojištění, senioři),
- ochrana životního prostředí,
- vzdělávání, rozvoj lidských zdrojů,
- rozvoj, podpora a prezentace kultury a ochrana kulturního dědictví,
- zapojení do programů EU,
- rozvoj sportu a tělovýchovy,
- podpora rovných příležitostí mužů a žen,
- podpora fungující rodiny,
- rozvoj dobrovolnické služby,
- národnostní a etnické menšiny,
- péče o ohrožené a problémové skupiny obyvatel,
- ochrana spotřebitele, nájemních vztahů,
- pomoc řešení mimořádných a krizových situací,
- bezpečnost provozu,
- drogová problematika,
- informační společnost.

3.4.1.2 Financování z neveřejných zdrojů

U nestátních neziskových organizací by mělo být financování z neveřejných zdrojů⁴⁵ hlavním způsobem financování. Proto si taková organizace musí neustále vytvářet početnou skupinu dárců a sympatizantů.

---

⁴⁴ BOUKAL, Petr a Hana VÁVROVÁ. *Ekonomika a financování neziskových organizací*. Vyd. 1. Praha: Oeconomica, 2007, 110 s. ISBN 978-80-245-1293-8

⁴⁵ BOUKAL, Petr a Hana VÁVROVÁ. *Ekonomika a financování neziskových organizací*. Vyd. 1. Praha: Oeconomica, 2007, 110 s. ISBN 978-80-245-1293-8.

Finance z neveřejných zdrojů získávají NNO od:

- individuálních dárců,
- firemních dárců,
- tuzemských i zahraničních nadací.

3.4.1.2.1 Členské příspěvky

Další možností financování z neveřejných zdrojů je formou členského příspěvku. Tyto příspěvky jsou zdrojem příjmu především u občanských sdružení. Tyto příspěvky jsou myšlené jako „dar“. Není od dárců očekáván žádný zisk nebo protislužba.

3.4.1.2.2 Daňové a poplatkové zvýhodnění

Toto zvýhodnění poskytuje neziskovým organizacím úlevu při zdaňování jejich činnosti. Speciální zvýhodnění mají nadace, které mohou svůj majetek zaregistrovat u obchodního soudu jako nadační jmění. U nadací zaregistrovaných tímto způsobem jsou pak úroky, dividendy, příjmy z pronájmu nemovitosti, či z autorských nebo patentových práv osvobozeny od daně z příjmu.

3.4.1.2.3 Individuální dárcovství

Nezisková organizace musí neustále veřejnost oslovovat. Ideální je šikovně zvolená marketingová strategie, aby se o organizaci vědělo a držela si dobrou image.

3.4.1.2.4 Firemní fundraising (viz kapitola Fundraising)

Dalším způsobem financování je fundraising, který bude podrobněji popsán v pozdější kapitole.

3.4.1.3 Samofinancování v nestátní neziskové organizaci

Pro samofinancování⁴⁶ je hlavním předpokladem vlastní podnikatelská činnost organizace. Neboli to, co vyvine organizace pro to, aby si na sebe vydělala.

3.4.1.3.1 Způsoby samofinancování

První možností je zavedení členského příspěvku. Avšak na rozdíl od členského příspěvku, který již byl zmíněn, tento příspěvek by měl zajišťovat členovi jakousi

---

⁴⁶ BOUKAL, Petr a Hana VÁVROVÁ. *Ekonomika a financování neziskových organizací*. Vyd. 1. Praha: Oeconomica, 2007, 110 s. ISBN 978-80-245-1293-8.

„protihodnotu“. Například nějaké slevy nebo cokoliv jiného. V tom se liší členského příspěvku, který slouží spíše jako „dar“.

Druhou cestou je zpoplatnění služeb poskytované neziskovou organizací. Organizace může v případě potřeby vybírat poplatky za služby, které provádí (např. poradenství, vzdělávání, ubytování atd.). To ovšem může „odlákat“ dosavadní zákazníky.

Další možností je prodej vlastního zboží. Často to bývají nějaké upomínkové předměty, či například výrobky vyrobené klienty NNO. Bývají to výrobky nebo zboží, které nějakým způsobem koresponduje s image a zaměřením organizace. Prodej zboží může být významným příjmem.

Pokud má organizace hmotný majetek, který zrovna nepotřebuje, může ho prodat a získat významné prostředky k činnosti. Pokud ho nechce rovnou prodávat, může ho pronajmout.

Často organizace využívají svého nehmotného majetku. To znamená, že propůjčí své jméno nějaké podnikatelské organizaci v rámci nějaké reklamní kampaně. Jedná se o takový výrobek, na kterém je napsáno, že nějaká část z ceny, kterou spotřebitel zaplatí, půjde na již zmíněnou neziskovou organizaci a tím se spotřebitel stane dárce.

Někdy také může dojít k situaci, kdy má organizace přebytek finančních prostředků. Taková situace může například nastat, když dárce prostřednictvím závěti odkáže větší objem financí organizaci. V tomto případě je rozumné zvážit finanční investování jako způsob zhodnocení peněz a v budoucnu snadnější cestu k samofinancování. V tomto případě je důležité zvážit, zda nejde organizace do příliš velkého rizika a pečlivě si rozmyslet, jak peníze investuje.

3.4.1.4 Fundraising

Fundraising je další ze způsobů financování z neveřejných zdrojů. Dle Boukala fundraisingem rozumíme soubor činností zaměřených na zdrojové zajištění neziskové organizace založené za účelem konkrétního poslání. Jde tedy o získávání finančních i nefinančních zdrojů, které nezisková organizace potřebuje k realizaci svého poslání. NNO má možnost získávat kromě finančních prostředků i následující varianty zdrojů.⁴⁷

---

⁴⁷ BOUKAL, Petr. *Fundraising pro neziskové organizace*. 1. vyd. Praha: Grada, 2013, 260 s. Expert (Grada). ISBN 978-80-247-4487-2.

- hmotné zdroje,
- práva,
- informace,
- práce,
- služby.

První variantou jsou hmotné zdroje. Někdy oslovované subjekty neposkytují NNO pouze finanční prostředky, ale mohou poskytovat i hmotné prostředky, které budou organizaci ku prospěchu. Například nábytkářská firma může poskytnout nábytek pro vybavení kanceláře, počítačová firma výpočetní techniku atd. Zajímavou možností jsou tzv. bartery. Barter je forma obchodní činnosti, při které dochází ke směně zboží za služby nebo za jiné zboží nebo službu. Další možností jsou práva. Nejčastěji se jedná o využívání domluveného prostoru (např. časopis, noviny, webové stránky atd.) pro marketingové strategie NNO. Důležité je, že vlastník po organizaci nevyžaduje platbu za využívání těchto prostor, maximálně jen symbolický poplatek. Fundraising je závislý na včasných informacích, proto další možností je získávání informací od ostatních subjektů. Jedná se nejčastěji o různé servisní organizace. A nakonec se jedná o služby. Typickým příkladem takovýchto služeb je poradenství. NNO může být poradenství poskytováno v oblasti psaní projektů, žádostech o podporu atd.

Způsobů získávání zdrojů pro NNO je tedy několik. Fundraising je v podstatě podobou marketingu, jelikož při něm musí být uplatňována marketingová strategie. Hlavním úkolem fundraisingu je „zviditelnit“ organizaci, vytvořením pozitivního vztahu mezi organizací a okolím. Podle Boukala: *„Úspěšný fundraising inspiruje „zákazníka“ k opakované podpoře, která se v ideálním případě navyšuje.“*⁴⁸

Fundraisingové aktivity je třeba personálně zajistit. Člověk, který se profesionálně zabývá fundraisingem se nazývá fundraiser.

Ve fundraisingu hraje velkou roli individuální dárcovství. Podle Boukala:⁴⁹ *„...Individuální dárcovství je postavené na budování osobního vztahu mezi neziskovou*

---

⁴⁸ BOUKAL, Petr. *Fundraising pro neziskové organizace*. 1. vyd. Praha: Grada, 2013, 260 s. Expert (Grada). ISBN 978-80-247-4487-2, s. 36.

⁴⁹ BOUKAL, Petr. *Fundraising pro neziskové organizace*. 1. vyd. Praha: Grada, 2013, 260 s. Expert (Grada). ISBN 978-80-247-4487-2 s. 77.

organizací a jejími dárci. “ Z toho vyplývá, že se jedná o jakousi marketingovou strategii, jakým způsobem se organizace rozhodne budovat vztah se svými dárci. Pro organizaci jsou individuální dárci důležití z toho důvodu, že pokud jsou to dárci, kteří mají s organizací dobrý vztah, dlouhodobě s ní spolupracují a rozhodnou se, že budou každý měsíc organizaci posílat určitý finanční prostředek, je to pro NNO velice přínosné, jelikož s těmi penězi mohou počítat. To je pro každou neziskovou organizaci výhoda, když se u určitých finančních zdrojů může spolehnout, že budou pravidelné.

Individuální dary mohou mít různé formy. Mohou to být finanční dary poskytovány hotovostním vkladem, složenkou, jednorázovým nebo trvalým příkazem k úhradě, DMS (dárcovská SMS), příspěvkem do pokladny (například při průběhu sbírky), dražbou, tombolou nebo získáním v závěti. Jak už bylo řečeno na začátku kapitoly, lze darovat také jiné prostředky než jen ty finanční. Například nemovitosti, movité věci nebo služby (například právní služby, IT služby atd.). A nakonec se jedná o dobrovolnictví. A to krátkodobé, dlouhodobé nebo firemní.

Tabulka 2 - Formy výběru daru ⁵⁰

Finanční dary	Hotovostní vklad do pokladny neziskové organizace
	Poštovní poukázka
	Jednorázový bankovní převod
	Trvalý bankovní příkaz k úhradě
	DMS
	Příspěvek do pokladničky
	Dražba
	Tombola
Movité a nemovité dary	Závěť
	Nemovitosti
	Movité věci
Dobrovolnictví	Služby
	Krátkodobé dobrovolnictví
	Dlouhodobé dobrovolnictví
	Firemní dobrovolnictví

Zdroj: BOUKAL, Petr. Fundraising pro neziskové organizace, autor: Mgr. Terezie Pémová

⁵⁰ BOUKAL, Petr. *Fundraising pro neziskové organizace*. 1. vyd. Praha: Grada, 2013, 260 s. Expert (Grada). ISBN 978-80-247-4487-2.

3.5 Ekonomická a finanční analýza

Ekonomická analýza představuje sledování a rozklad ekonomického celku na dílčí složky. Dále pak podrobnější zkoumání a hodnocení těchto složek, za účelem navrhnutí zlepšení situace.⁵¹

Výsledky takového rozboru jsou nejčastěji přínosné pro:

- management podniku,
- statutární orgány,
- akcionáře,
- zaměstnance a odbory,
- finanční úřad,
- orgány statistiky,
- banky,
- investiční společnosti,
- věřitele.

3.5.1 Finanční analýza

Finanční analýza představuje rozbor získaných dat především z účetních výkazů podniku. Zaznamenává úspěšnost hospodaření v minulosti, tudíž díky ní dokážeme odhadnout, jak se podnik nebo organizace bude vyvíjet do budoucna.

3.5.1.1 Zdroje informací pro finanční analýzu

3.5.1.1.1 Rozvaha

Důležitým nástrojem analýzy je účetní rozvaha. Podává nám pohled na majetek společnosti.

Rozvaha se dělí na dvě části. Na levé straně jsou aktiva neboli majetek společnosti. Na pravé straně rozvaha zobrazuje údaje o zdrojích krytí majetku společnosti. Aktiva a pasiva se musí vždy rovnat. Tuto rovnost nazýváme jako tzv. bilanční rovnici.

---

⁵¹ SYNEK, Miloslav. *Ekonomická analýza*. Vyd. 1. Praha: Oeconomica, 2003, 79 s. ISBN 80-245-0603-3.

3.5.1.1.2 Výkaz zisků a ztrát

Výkaz zisků a ztráty neboli výsledovka subjekt sestavuje vždy ke konci účetního období. Výsledovka má především za úkol informovat o výsledku hospodaření společnosti za uplynulý rok, ale jsme z ní také schopni získat ucelenější obraz o nákladech a výnosech.

3.5.1.2 **Metody finanční analýzy**

Existuje více metod, díky kterým lze zanalyzovat finanční situaci podniku či organizace.

3.5.1.3 **Analýza poměrových ukazatelů**

Analýza poměrových ukazatelů je podstatou analýzy. Díky nim můžeme vědět o tom, jak se podniku či organizaci daří. Mezi poměrové ukazatele řadíme likviditu, rentabilitu, aktivitu a zadluženost.

3.5.1.3.1 Ukazatele likvidity

Ukazatele likvidity⁵² sdělují, jak rychle je organizace schopna splácet své závazky. Ukazatelé likvidity jsou:

- 1) **Likvidita I. stupně** =
$$\frac{\text{Krátkodobý finanční majetek}}{\text{Krátkodobé závazky}}$$
- 2) **Likvidita II. stupně** =
$$\frac{\text{Krátkodobý finanční majetek} - \text{Zásoby}}{\text{Krátkodobé závazky}}$$
- 3) **Likvidita III. stupně** =
$$\frac{\text{Krátkodobý majetek}}{\text{Krátkodobé závazky}}$$

3.5.1.3.2 Ukazatele rentability

Ukazatele rentability⁵³ informují o tom, zda je efektivnější pracovat s vlastními zdroji financování nebo s cizími. Ukazují zhodnocení kapitálu. Ukazatelé rentability jsou:

- 1) **Rentabilita tržeb (ROS)** =
$$\frac{\text{Výsledek hospodaření}}{\text{Tržby}}$$

---

⁵² JADVIŠČÁK DANIEL, Ing. *Finanční analýza – likvidita* [online] Copyright © 2011. [cit. 2014-8-15] Dostupné z <http://financni-analyza.webnode.cz/ukazatele-likvidity/>

⁵³ JADVIŠČÁK DANIEL, Ing. *Finanční analýza – rentabilita* [online] Copyright © 2011. [cit. 2014-8-15] Dostupné z <http://financni-analyza.webnode.cz/ukazatele-rentability/>

$$2) \text{ Rentabilita vlastních zdrojů (ROE)} = \frac{\text{Výsledek hospodaření}}{\text{Vlastní zdroje}}$$

$$3) \text{ Rentabilit aktiv (ROA)} = \frac{\text{Výsledek hospodaření}}{\text{Aktiva}}$$

3.5.1.3.3 Ukazatele aktivity

Ukazatele aktivity⁵⁴ poskytují informace o tom, jak efektivně se ve firmě hospodaří s aktivy (finančním majetkem, pohledávkami, zásobami, ...). Ještě přesněji, jak dlouho jsou v nich vázány finanční prostředky organizace. Mezi ukazatele aktivity řadíme:

$$1) \text{ Obrat aktiv} = \frac{\text{Tržby}}{\text{Aktiva}}$$

$$2) \text{ Obrat zásob} = \frac{\text{Tržby}}{\text{Zásoby}}$$

$$3) \text{ DOZ - doba obratu zásob} = \frac{\text{Zásoby}}{\text{Tržby}/360}$$

$$4) \text{ DOP - doba obratu pohledávek} = \frac{\text{Pohledávky}}{\text{Tržby}/360}$$

$$5) \text{ DOZ - doba splatnosti krátkodobých závazků} = \frac{\text{Krátkodobé závazky}}{\text{Tržby}/360}$$

3.5.1.3.4 Ukazatele zadluženosti

Ukazatele zadluženosti⁵⁵ informují o tom, jak je organizace zadlužena. Mezi ukazatele zadluženosti patří:

$$1) \text{ Celková zadluženost} = \frac{\text{Cizí zdroje}}{\text{Aktiva}}$$

$$2) \text{ Míra zadluženosti} = \frac{\text{Cizí zdroje}}{\text{Vlastní zdroje}}$$

$$3) \text{ Koeficient samofinancování} = \frac{\text{Vlastní zdroje}}{\text{Aktiva}}$$

⁵⁴ JADVIŠČÁK DANIEL, Ing. *Finanční analýza – aktivita* [online] Copyright © 2011. [cit. 2014-8-15] Dostupné z <http://financni-analyza.webnode.cz/ukazatele-aktivity/>

⁵⁵ JADVIŠČÁK DANIEL, Ing. *Finanční analýza – zadluženost* [online] Copyright © 2011. [cit. 2014-8-15] Dostupné z <http://financni-analyza.webnode.cz/ukazatele-zadluzenost/>

3.5.1.4 SWOT analýza

Jako poslední metoda je použita SWOT analýza. Pro tuto práci čistě doplňková. Pomůže lépe zhodnotit silné a slabé stránky organizace a lépe navrhnout příklady, jak situaci řešit.

Slovo SWOT je složené ze čtyř písmen. S jako Strengths (silné stránky), W jako Weaknesses (slabé stránky), O jako Opportunities (příležitosti) a T jako Threats (hrozby). Dle následující tabulky se tyto vlastnosti organizace seřadí do mřížky. Poté jsou vyvozeny závěry, jak může analyzovaný subjekt využít svých předností, a jak se naopak vyhnout hrozbám.

Silné a slabé stránky patří k tzv. interní analýze, tedy vlastnosti samotné organizace. Příležitosti a hrozby jsou analýzou externí, tedy takové situace, které mohou nastat, aniž by se o ně organizace zapříčinila.

Tabulka 3 - SWOT analýza

Strengths	Weaknesses
výčet silných stránek	seznam slabých stránek
Opportunities	Threats
příležitosti neziskové organizace	hrozby, které mohou organizaci postihnout

Zdroj: vlastní zpracování

4 PRAKTICKÁ ČÁST

V praktické části je rozebráno financování a činnost neziskové organizace Tichý svět, o.p.s. na základě dat získaných z organizace a z výročních zpráv. Úkolem je provedení jak finanční analýzy, která bude vycházet především z účetních výkazů, tak i ekonomické analýzy, která přiblíží financování a činnost organizace.

4.1 Ekonomická a finanční analýza organizace Tichý svět, o.p.s.

4.1.1 Základní charakteristika a činnost organizace

Název organizace: Tichý svět o.p.s. (dříve APPN, o.p.s. – Agentura pro neslyšící)

Sídlo organizace: Staňkovská 378, Hostavice, 198 00 Praha 9

Provozní adresa: Podolská 322/21, 140 00 Praha 4

Webové stránky: <http://www.appn.cz>

IČ: 26611716, DIČ: CZ26611716

Obecně prospěšná organizace Tichý svět (dále už jen TS) se zabývá pomocí neslyšícím. Jedná se především o pomoc spojenou s hledáním zaměstnání, poradenstvím a tlumočnictvím.

Obrázek 3 - Logo organizace⁵⁶

Logo organizace, Zdroj: Tichý svět

Dle výpisu z rejstříku obecně prospěšných společností je předmětem činnosti společnosti následující:⁵⁷

- sociální rehabilitace, tj. zejména: podpora znevýhodněných osob na trhu práce vyhledáváním a vytvářením pracovních míst

⁵⁶ TICHÝ SVĚT, *Logo organizace* [online] Copyright © 2014 [cit. 2014-11-15]. Dostupné z <http://www.tichysvet.cz/>

⁵⁷ Veřejný rejstřík a sbírka listin. *Výpis z rejstříku obecně prospěšných společností.* [cit. 2014-11-20]. Dostupné z <https://or.justice.cz/ias/ui/rejstrik-firma.vysledky?subjektId=857466&typ=PLATNY>

- profesionalizace jednotlivých činností a rozvoj systému v oblasti těchto činností
- podpora, propagace a realizace programů regionálního rozvoje
- podpora a propagace ekologicky šetrného přístupu k životu a životnímu prostředí
- tlumočnické služby, tj. zejména: poskytování překladatelských a tlumočnických služeb, zejména z a do znakového jazyka
- poskytování akreditovaného vzdělávání pro osoby znevýhodněné na trhu práce, zejména neslyšící, osoby se sluchovým postižením a osoby se znevýhodněním v oblasti komunikace
- poradenství a asistenční služby – profesní poradenství, právní poradenství, sociální poradenství, psychologické poradenství, osobní asistence, odborné sociální poradenství, agenturní činnost v oblasti trhu práce (zprostředkování zaměstnání) a další poradenství a asistenční služby
- realizace vzdělávacích, kulturních a sportovních aktivit
- vedení informačních, mediálních a PR kampaní o situaci a podpoře neslyšících a osob se sluchovým postižením a distribuce informací cílové skupině, odborné a široké veřejnosti
- vytváření a realizace projektů, zejména pro neslyšící, osoby se sluchovým postižením a osoby se znevýhodněním v oblasti komunikace a na jejich podporu

Služby, které organizace nabízí, lze rozdělit do tří skupin. Sociální rehabilitace, odborné sociální poradenství a tlumočnické služby.

4.1.1.1 Sociální rehabilitace

Organizace se snaží pomáhat klientům v oblasti získávání zaměstnání profesním poradenstvím, ať dlouhodobým či krátkodobým.

Organizace obvykle kontaktuje firmy, kam chce umístit své klienty, na základě jejich poptávky volných pracovních míst, ať už po telefonu nebo e-mailem. Tam poté klient absolvuje pracovní pohovor, při kterém mu bývá organizace také nápomocna (např. tlumočení). Těmto firmám nabízí organizace spolupráci zdarma. Firma pak tedy získá motivovaného uchazeče o zaměstnání, zajištění a pomoc při administrativních úkonech v rámci zaměstnávání osob se zdravotním postižením, semináře pro zaměstnavatele o osobách se sluchovým postižením, kde se naučí, jak s nimi komunikovat. Společnosti tedy mohou od organizace využívat online tlumočnickou a přepisovatelskou službu, která

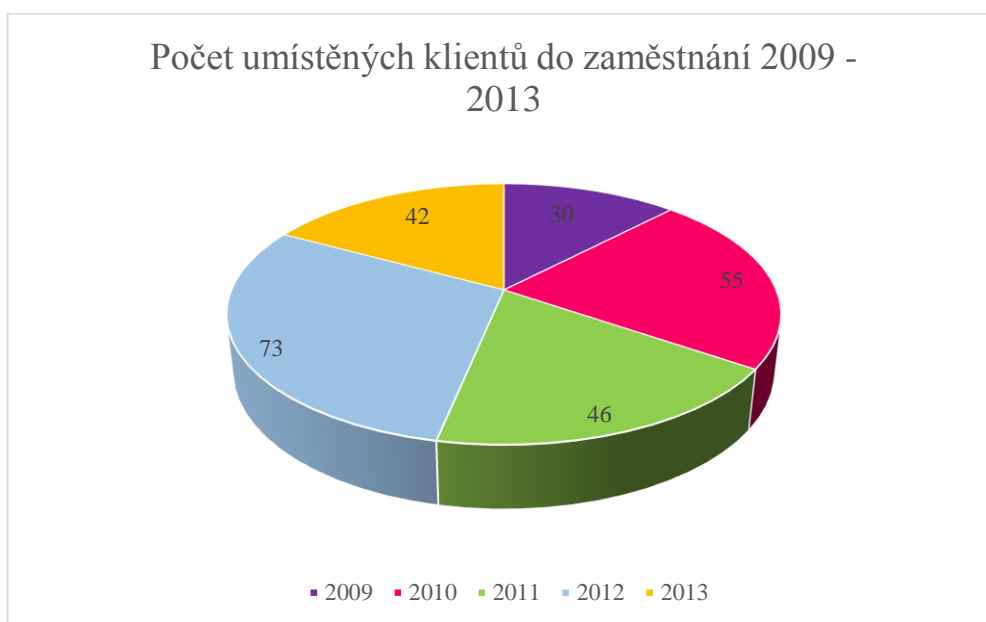

umožňuje bezbariérovou komunikaci se zaměstnanci a zaměstnavateli. Zaměstnavatelé mají možnost se na TS obracet v podstatě při jakémkoliv problému, který může v zaměstnání neslyšícího nastat.

V rámci projektu Deaf Support byla organizací vytvořena databáze zaměstnavatelů, která slouží nejen osobám se sluchovým postižením, ale také zaměstnavatelům, aby měli povědomí o této cílové skupině. Dále organizace spolupracuje také s jinými poskytovateli sociálních služeb, kteří svým klientům poskytují službu podporovaného zaměstnávání, jejímž cílem je zaměstnávat uživatele služeb na otevřeném pracovním trhu.

Následující graf zobrazuje počet klientů, kteří díky pomoci TS opravdu našli práci, tedy byli na své místo tzv. umístění.

Graf 1 - Počet umístěných klientů do zaměstnání v letech 2009–2013⁵⁸

Zdroj: vlastní zpracování z výročních zpráv TS

Počty umístěných klientů se průměrně pohybují kolem 50 za rok. Výjimkou byl rok 2012, ve kterém se TS podařilo najít práci 73 klientům.

⁵⁸ *Výroční zprávy Tichý svět o.p.s.* [online] Copyright © 2014 [cit. 2015-02-14]. Dostupné z <http://www.tichysvet.cz/vyrocní-zpravy>

4.1.1.2 Odborné sociální poradenství

Mezi odborné sociální poradenství, které organizace nabízí svým klientům, patří především právní poradenství a poradenství spojené s hledáním práce (např. poradenství při přijímacím pohovoru, nástupu do práce, vypracovávání životopisu apod.).

Ale může se jednat o jakoukoliv radu při jednání s úřady nebo s veřejnou sférou. Klienti se mohou na organizaci obrátit s jakoukoliv žádostí o pomoc, kdy jim jejich handicap brání v běžném životě (např. při jednání s úřady, ve škole atd.)

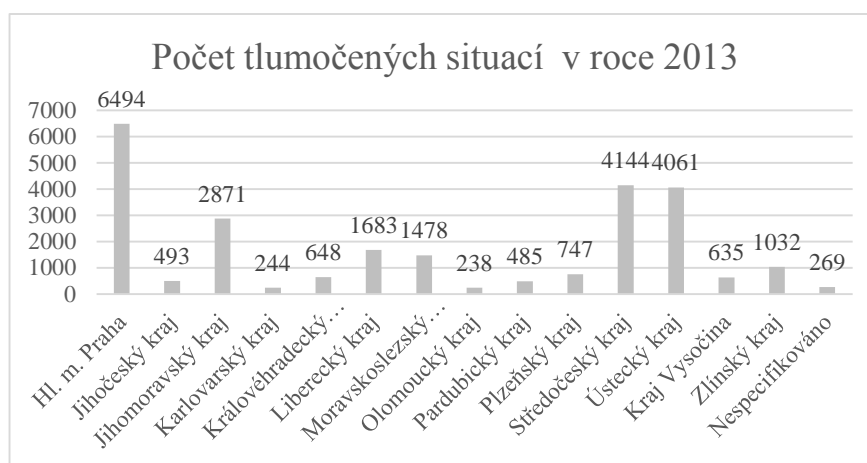
4.1.1.3 Online tlumočnická služba

Jednou z hlavních služeb, které organizace nabízí je online tlumočení. V dnešní době je už více rozšířená znaková řeč, než tomu bylo v minulosti, avšak stále tato komunikace představuje určitou bariéru. Proto klienti organizace často využívají této služby například v jednání na úřadech, u lékaře a kdekoliv, kde by se měli sami problém domluvit.

V dnešní době se stačí spojit s telefonistkou v organizaci např. přes tablet či jiné mobilní zařízení a telefonistka je klientovi schopna pomoci se domluvit v situaci, kdy znakovou řeč není možno použít z důvodu, že jí např. lékař neovládá.

V grafu 2 jsou zaneseny všechny tlumočené hovory uskutečněné v roce 2013. Tyto hovory jsou dále vyselektovány podle krajů, odkud byly hovory vedeny.

Graf 2 - Počet tlumočených situací v roce 2013 ⁵⁹

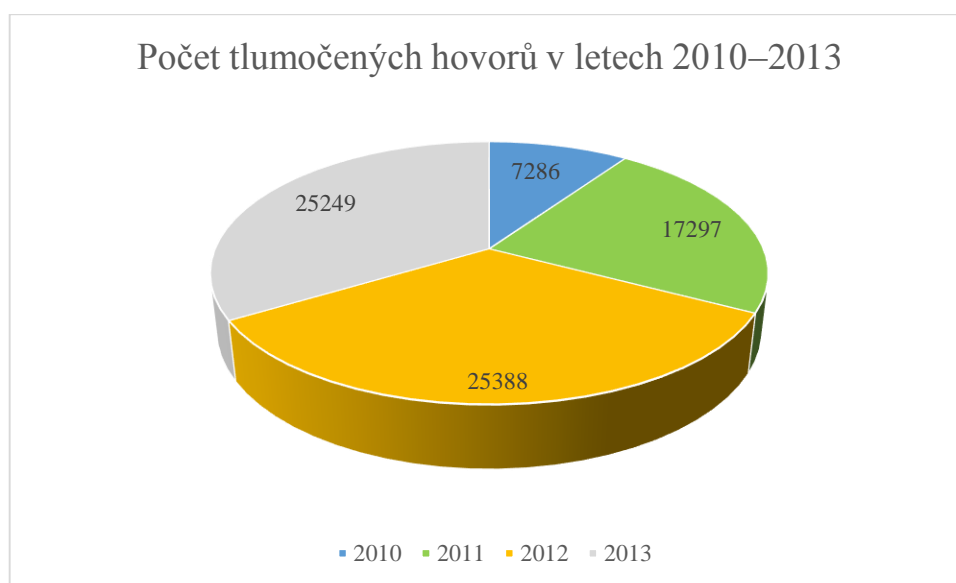

Zdroj: vlastní zpracování z výročních zpráv TS

⁵⁹ *Výroční zprávy Tichý svět o.p.s.* [online] Copyright © 2014 [cit. 2015-02-14]. Dostupné z <http://www.tichysvet.cz/vyrocní-zpravy>

V roce 2013 bylo uskutečněno celkem 25 249 hovorů u celkem 807 klientů. Průměrně to vychází kolem třiceti hovorů na jednoho klienta. Nejčastěji byly hovory využívány klienty z hlavního města, pak ve Středočeském kraji, v Ústeckém kraji a Jihomoravském kraji.

Graf 3 - Počet tlumočených hovorů v letech 2010–2013 ⁶⁰

Zdroj: vlastní zpracování z výročních zpráv TS

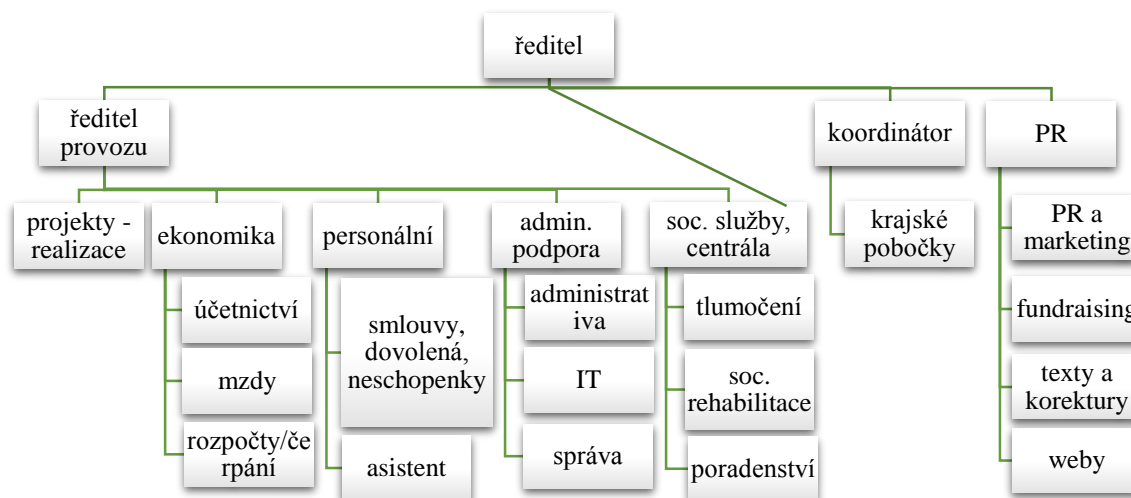
Ve sledovaných letech bylo uskutečněno celkem 75 220 tlumočených hovorů. Od roku 2010 do roku 2012 měl počet hovorů vzestupnou tendenci. V roce 2012 a 2013 byl počet hovorů srovnatelný. V obou těchto letech bylo přes 25 tisíc tlumočených hovorů.

4.1.2 Organizační struktura

Organizace Tichý svět o.p.s. má hlavní pobočku v Praze. Nadále působí i v jiných městech. Jedná se o České Budějovice, Liberec, Kladno, Hradec Králové, Plzeň a Ústí nad Labem.

⁶⁰ *Výroční zprávy Tichý svět o.p.s.* [online] Copyright © 2014 [cit. 2015-02-14]. Dostupné z <http://www.tichysvet.cz/vyrocní-zpravy>

Obrázek 4 - Organizační struktura organizace Tichý svět o.p.s.

Zdroj: vlastní zpracování z materiálů TS

Nejvyšším článkem organizační struktury je ředitel neboli statut. Organizace se dá rozdělit na tři sekce. Ty spadají pod ředitele.

První sekcí je obecně provoz samotné hlavní pobočky. Hlavou této sekce je ředitel provozu. První sekcí lze rozdělit na dalších pět oddělení. První oddělení má na starosti čistě jen projekty a vše, co k nim patří. Financování, organizaci, vyhodnocování aj. Další oddělením je obecně ekonomické, neboli finanční, které má na starosti účetnictví, mzdové účetnictví a tvorbu a čerpání rozpočtů. Personální oddělení zajišťuje firemní agendu ohledně zaměstnanců. Tedy smlouvy (HPP, DPČ, DPP), agendu dovolených a neschopenek. Další je administrativní oddělení, které zajišťuje administrativní záležitosti organizace, jako je IT nebo správa. Posledním oddělením je samotné oddělení, které provádí služby, které organizace nabízí. Tedy tlumočení, sociální rehabilitace a poradenství. V tomto oddělení pracuje několik osob. Jsou to tlumočníci a poradci. Na celé toto oddělení ještě dohlíží samotný ředitel.

Další sekcí jsou krajské pobočky. Na ty dohlíží koordinátor, avšak každá pobočka má svou strukturu, která může být podobné této. Záleží na velikosti pobočky.

Poslední sekcí organizace je PR oddělení, které má na starosti samotný PR a marketing, fundraising, správu webu aj.

4.1.3 Tichý svět v datech

Organizace vznikla 15. června roku 2006 jako APPN, o.s. – tehdy občanské sdružení Agentura Profesního Poradenství pro Neslyšící. Vznikla tak jako reakce na neuspokojivý stav zaměstnanosti neslyšících v České republice. Tehdy sídlila na Praze 2 v ulici Vratislavova. Už v té době organizace nabízela různé kurzy za účelem podpoření nezaměstnaných neslyšících (např. jazykové, počítačové, jak správně napsat životopis atd.).

V roce 2009 byla organizace přijata mezi členy České unie za podporované zaměstnávání. Cílem unie je šířit, formulovat a podporovat myšlenku podporovaného zaměstnávání v České republice, tedy snaží se hledat pro znevýhodněné zájemce práci a pomáhat jim i ve vzdělávání apod. Unie sdružuje obhájce a poskytovatele podporovaného zaměstnávání. V roce 2009 byl také poprvé vydán kalendář na podporu činnosti APPN.

V lednu 2010 změnila organizace sídlo. Přestěhovala se na Prahu 8 do ulice Světova. Dále se stala organizace členem dalších profesních organizací. Jednalo se o nadační fond pro podporu zaměstnávání osob se zdravotním postižením, který se věnuje zaměstnáváním postižených osob. Asociaci poskytovatelů sociálních služeb České republiky. APSS je největším profesním sdružením poskytovatelů sociálních služeb u nás. APPN se stala také členem Českomoravské jednoty neslyšících a Asociace veřejně prospěšných organizací.

V roce 2011 byla otevřena Tichá kavárna (viz kapitola Projekty) a také bylo spuštěno online tlumočení a pohotovost. Služba tlumočení byla a stále je dostupná nonstop v pracovních dnech v případě nečekaných událostí, při kterých by mohl být potřeba tlumočnick.

V roce 2012 byla v rámci mezinárodního projektu Deaf Support spuštěna speciální databáze s pracovními nabídkami pro neslyšící. V listopadu 2012 byl zahájen provoz zpráv, které se později přejmenovaly na Tiché zprávy.

V červnu 2013 byla organizace zasažena pražskými záplavami, které naštěstí z dlouhodobého hlediska výrazně neohrozily provoz organizace. Dále byly otevřeny pobočky na Kladně, v Českých Budějovicích, Hradci Králové, Liberci a Plzni.

V roce 2014 proběhla transformace na APPN, o.p.s. v souvislosti s novým občanským zákoníkem. Ke konci roku 2014 se organizace přejmenovala na Tichý svět, o.p.s.

a změnila své logo. Na přelomu roku se poté znovu stěhovala do nových prostor. Nyní sídlí v ulici Podolská na Praze 4.

4.1.4 Projekty

Tichý svět každý rok pracuje na několika projektech. Některé jsou „větší“ jiné „menší“. V následující kapitole budou přiblíženy ty významnější.

4.1.4.1 Tichá kavárna

V roce 2011 byla slavnostně otevřena Tichá kavárna. Nachází se na Praze 8, v Burešovo ulici. Byla otevřena ve spolupráci s obecně prospěšnou společností 365. Jak už název napovídá, kavárna je výjimečná v tom, že je první s neslyšící obsluhou v Praze. Jelikož se neslyšící absolventům oborů kuchař-číšník často nedaří najít si práci na našem trhu, bylo jedním z cílů uvedení kavárny do provozu, aby se pro tyto lidi našlo uplatnění. Organizace Tichý svět podporuje kavárnu organizováním výstav neslyšících umělců a kulturních a vzdělávacích akcí. Výnosy z provozu kavárny jsou dále používány pouze na provoz kavárny. Žádným způsobem nefinancuje samotnou neziskovou organizaci.

4.1.4.2 Tiché zprávy

Dále organizace ve spolupráci s lektory provozuje tzv. Tiché zprávy. Tento projekt vznikl pro větší informovanost neslyšících o dění ve společnosti.

Na internetových stránkách Tichých zpráv jsou umístěovány reportáže o aktuálním dění ve světě i z domova, o sportu, o kulturních akcích apod. Všechny tyto reportáže jsou pro neslyšící vedeny ve znakovém jazyce.

4.1.4.3 Tlumočnick do kapsy

Momentálně organizace pracuje na vývoji mobilní aplikace ve spolupráci s nadací Vodafone. Jednalo by se o tzv. „kapesního tlumočnicka“. Tato aplikace by měla nahradit aplikace Skype a Oovoo, které organizace zatím využívá.

4.1.4.4 Přednášky o neslyšících pro zdravotníky

V roce 2013 a 2014 TS zrealizoval několik přednášek na středních a vyšších odborných zdravotnických školách, kde se snažil informovat budoucí zdravotníky o životě neslyšících, více jim přiblížit jejich svět. Přednášky se uskutečnily v sedmi městech (v Praze, Pardubicích, Plzni, Jihlavě, Ústí nad Labem, Kladně a Písku).

4.1.4.5 Jistota zaměstnání

TS ve spolupráci s firmou VDI Handicap v minulých letech každý rok vytvořil pracovní místa pro dvanáct osob se sluchovým postižením. Jednalo se zpracovávání digitalizovaných dokumentů. Firma VDI Handicap zaměstnává kolem stovky zaměstnanců se sluchovým postižením.

4.1.5 Financování organizace

Organizace TS je financována z několika zdrojů. Některé jsou z veřejných zdrojů a některé zase z neveřejných. Avšak převažují zdroje financování ze zdrojů veřejných.

4.1.5.1 Financování z veřejných zdrojů

Především se jedná o dotace a granty, které jsou hlavním zdrojem získávání financí na činnost organizace.

Organizace je z největší části financována z dotací Ministerstva práce a sociálních věcí (dále MPSV) na registrované služby, které poskytuje (odborné sociální poradenství, sociální rehabilitace, tlumočnické služby). U dotací z MPSV záleží na jejich rozpočtu a také, jak si organizace vede, jakou má historii a zda je přínosná.

V roce 2004 vstoupila Česká republika do evropské unie. Tím se jí otevřela cesta pro získávání financí právě z této instituce. Toto financování využívá také TS. Organizace pravidelně sleduje výzvy ESF (Evropský sociální fond v ČR) na jejich operační programy. Česká republika momentálně využívá prostředky Evropského sociálního fondu prostřednictvím následujících tří programů (OP):⁶¹

- OP LZZ – OP Lidské zdroje a zaměstnanost
- OP VK – OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost
- OPPA – OP Praha – Adaptabilita

Operační program Lidské zdroje a zaměstnanost se zaměřuje na snižování nezaměstnanosti. Činí tak pomocí profesního vzdělávání, aktivní politiky trhu práce, začleňováním sociálně vyloučených obyvatel do společnosti apod.

---

⁶¹*Operační programy 2007-2013.* [online] Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR © 2008 [cit. 2015-02-26]. Dostupné z: <http://www.esfcr.cz/07-13>

Operační program Vzdělávání pro konkurenceschopnost se zaměřuje na vzdělávání ve všech různých formách s důrazem na systém celoživotního učení.

A nakonec operační program Praha – Adaptabilita se týká pouze žadatelů na území hlavního města Prahy. Má za cíl zvýšit konkurenceschopnost Prahy posílením adaptability výkonnosti lidských zdrojů a zlepšit pro všechny přístup k zaměstnání. Poté hodnotící komise rozhoduje, zda bude žádost od příslušného subjektu schválena či ne.

Další institucí, která přispívá menšími dotacemi či granty na TS je Magistrát hl. města Prahy a malé granty poskytují také městské části. Organizace nezaznamenala v posledních letech významné rozdíly v přidělování grantů při obměně zastupitelstva spojené s volbami. Granty většinou přidělují poskytovatelům sociálních služeb městské části, které se aktivně podílí na komunitním plánování. Některé městské části přidělují granty pouze poskytovatelům v jejich místě působnosti. TS finančně vypomáhají i MČ, ve kterých nesídlí. Mezi sponzory organizace patří např. MČ pro Prahu 13 aj.

4.1.5.2 Financování z neveřejných zdrojů

Ačkoliv nejsou získané finance z neveřejných zdrojů tak markantní jako ze zdrojů veřejných, jsou to významné zdroje, které pokud by byly pravidelné, mohla by s nimi organizace počítat a nespoléhat tak jen na veřejné zdroje, které nejsou nikdy jisté.

O sponzorskou pomoc se v Tichém světě stará fundraiser. Snaží se získávat nejen finanční prostředky, ale i prostředky materiální, které budou organizaci nápomocné například při stěhování. V tomto případě nemá organizace speciální strategii, jak by sponzory získávala. Mezi sponzory TS patří nakladatelství Grada; Městská část Praha 1, 11 a 13; nakladatelství Fragment; společnosti UPC; Segafredo nebo T-Mobile.

Významnou pomoc poskytují organizaci partnerské společnosti. Nepodílejí se sice finančně na provozu TS, ale bez jejich pomoci by nemohla organizace fungovat tak, jak funguje. Jejich zásluha vyplývá již ze samostatné myšlenky, o co se TS snaží. Jak už bylo zmíněno, existují firmy, se kterými organizace spolupracuje a snaží se tak zajišťovat pracovní uplatnění pro své klienty. Ze známějších partnerských společností TS stojí za zmínku např. Alza.cz, TNT, KFC, Marks & Spencer, Mc'Donalds, Billa, Four Season's hotel, Activa nebo Mövenpick Hotels & Resorts.

Neodmyslitelnou součástí v neziskové sféře jsou různé formy dárcovství. TS je možné pomoci díky dárcovským SMS nebo koupí kalendáře. Dárcovské SMS fungují od podzimu 2014. Nebo lze organizaci podpořit jednoduše zasláním daru na bankovní účet

Charitativní kalendáře vydává TS již několik let. Výtěžek z prodeje kalendářů je určen na pomoc neslyšícím. Kalendář zpravidla určitým způsobem symbolizuje jejich život v tichém světě. Patronem každý rok bývá někdo ze světa showbusinessu. Tím se také organizace dostává lépe do povědomí širší veřejnosti.

V minulých letech se také podařilo uspořádat dražbu kalendářů a vybraných fotografií. Výtěžek šel taktéž na podporu činnosti organizace.

Organizaci se také občas poštěstí získat peníze i z jiných zdrojů. Bývají to například dary různých nadací, či nadační fondů nebo z veřejné sbírky. V minulosti například dostala organizace finanční podporu z Nadace Vodafone, která podporuje neziskové organizace nebo v roce 2013 byl TS (tehdy ještě APPN) vybrán Českou televizí jako organizace, která dostane výtěžek z adventního koncertu, který každoročně vysílají v televizi.

TS nemusí být podporován jen finančními dary. Organizace může také dostávat různé materiální dary. Ať už od sponzorů, či od veřejnosti.

4.1.6 Finanční analýza

Data pro finanční analýzu jsou čerpána z účetních výkazů organizace – z rozvah a výkazů zisků a ztrát z let 2007–2013. V době zpracovávání analýzy ještě nebyly zpracovány výkazy za rok 2014.

4.1.6.1 Analýza poměrových ukazatelů

Analýza poměrových ukazatelů je provedena na základě získaných dat z účetních výkazů organizace. Jsou zde použity obecné vzorce a obecná doporučení v jakých rozmezech by se měly hodnoty pohybovat. Srovnání je provedeno v čase.

4.1.6.1.1 Ukazatele likvidity

Ukazatele likvidity vyjadřují, jestli je podnik schopen přeměnit svá aktiva na peněžní prostředky a těmi krýt včas všechny své závazky.

Okamžitá likvidita (likvidita I. stupně) by se měla podle předepsaných doporučení pohybovat v hodnotách 0,2–0,5. Pohotovostní likvidita (likvidita II. stupně) má své optimum

mezi 0,7 a 1,2. Běžná likvidita (likvidita III. stupně) znamená, kolikrát oběžná aktiva pokrývají krátkodobé závazky podniku. U té jsou optimální hodnoty mezi 1,5–2,5.

Tabulka 4 - Ukazatele likvidity v letech 2007–2013

Tichý svět o.p.s.	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Likvidita I. stupně	0,9897	0,1401	0,4632	0,0266	0,6985	0,8558	1,0053
Likvidita II. stupně	1,1802	1,0332	0,6519	0,6072	0,9249	1,5479	1,0551
Likvidita III. stupně	1,1802	1,0332	0,6519	0,6072	1,0094	1,5940	1,0868

Zdroj: vlastní zpracování z materiálů TS

Ve většině sledovaných let se vypočtená běžná likvidita pohybovala v doporučeném optimu, nebo se k němu alespoň blížila. Výjimkou byl jen rok 2013. Je to dáno tím, že by měl být krátkodobý finanční majetek větší než krátkodobé závazky, důvodem byl větší objem peněžních prostředků organizace na účtech v bankách.

Pohotová likvidita se ve všech sledovaných letech vesměs v optimu, zajímavostí je, že ve vzorci pohotové likvidity se počítá se zásobami, které ale TS netvoří až na poslední 3 roky (zásoby jsou v případě této organizace zálohy na zásoby, čili zálohy na plyn, elektřinu atd.).

Díky tomu běžná likvidita vychází ve většině sledovaných let stejně jako likvidita pohotová. Hodnoty běžné likvidity jsou všechny pod doporučenými hodnotami. Tyto doporučené hodnoty jsou však obecné, jak pro ziskový, tak neziskový sektor.

4.1.6.1.2 Ukazatele rentability

Ukazatelé rentability vyjadřují, jak dokáží položky zdrojů dosáhnout zisku. Rentabilita aktiv (ROA) říká, jaký vliv mají aktiva na zisk. Rentabilita vlastního kapitálu (ROE) udává, jak velký vliv má vlastní kapitál na zisk. A rentabilita tržeb (ROS) ukazuje, jaký vliv na zisk mají tržby.

Tabulka 5 - Ukazatele rentability v letech 2007–2013

Tichý svět o.p.s.	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
ROA	2,03 %	1,58 %	-77,23 %	0,00 %	52,42 %	-14,60 %	20,74 %
ROE	89,47 %	49,11 %	144,62 %	0,00 %	5619,56 %	101,38 %	264,54 %
ROS	26,29 %	0,00 %	-61,53 %	0,00 %	644,64 %	-397,88 %	530,65 %

Zdroj: vlastní zpracování z materiálů TS

Všechny hodnoty by měli mít vzestupnou tendenci. To se u rentabilit TS moc nedaří. Jsou zde veliké výkyvy.

V roce 2010 byl výsledek hospodaření nulový, tudíž nebyl žádný zisk. Jelikož všechny rentability s touto položkou počítají, nelze je v roce 2010 spočítat.

Rentabilita aktiv (ROA) byla nejvyšší v roce 2011 a to 52,42 %, dále pak v roce 2013. Zbývající roky byla rentabilita aktiv nízká a v letech 2009 a 2012 vyšla dokonce v záporných hodnotách. Tyto hodnoty jsou ovlivněny záporným hospodářským výsledkem.

Rentabilita vlastního kapitálu (ROE) je největší v roce 2011 a to s poměrně enormním výsledkem. Je to způsobeném velmi nízkou hodnotou vlastních zdrojů. Dle výkazů byla v tomto roce hrazena ztráta z minulých let, proto ta nízká hodnota vlastních zdrojů. Obdobná situace nastala i v roce 2013. Ostatní ROE se nijak zvlášť nevymykají.

Rentabilita tržeb (ROS) je tedy ovlivněna tržbami. Neziskové organizace málokdy mají závatné tržby, takže se nedají očekávat optimální výsledky. V letech 2009 a 2012 došlo ke zmíněným ztrátám, proto je ROS záporná. V roce 2011 a 2013 byly sice vysoké zisky, jak již bylo zmíněno, kryly ztráty z minulých let, avšak naproti tomu organizace nemá zvlášť velké tržby, proto má v těchto letech ROS vysoké. V roce 2008 neměl TS žádné tržby, tudíž rentabilita tržeb vychází 0 %. Zbylé rentability výrazně nevybočují.

4.1.6.1.3 Ukazatele aktivity

Prvním ukazatelem aktivity je obrat aktiv, který ukazuje efektivnost využívání celkových aktiv. Udává, kolikrát se celková aktiva obrátí za rok. Proto je nejlepší, když je hodnota co nejvyšší.

Obrat zásob popisuje, kolikrát je každá položka zásob v průběhu roku prodána a opět naskladněna. Opět je ideální co nejvyšší hodnota.

S tímto ukazatelem opět souvisí i jiný ukazatel, a to doba obratu zásob. Jeho výklad je shodný s výkladem doby obratu aktiv. Opět potřebujeme, aby tato hodnota byla co nejnižší.

Dalším ukazatelem je doba splatnosti pohledávek. Ta nám říká, kolik uplyne dní, během nichž je inkaso peněz za tržby zadrženo v pohledávkách. Jak už tomu bylo u předchozích ukazatelů, chceme, aby byl počet dní co nejnižší.

Posledním z ukazatelů je doba splatnosti krátkodobých závazků. Tento ukazatel nám udává dobu, s jakou společnost průměrně hradí své závazky z osobního styku.

Tabulka 6 - Ukazatele aktivity v letech 2007–2013

Tichý svět o.p.s.	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Obrat aktiv	0,0773	0	1,2553	0,4253	0,0813	0,0367	0,0391
Obrat zásob	0	0	0	0	0,9706	1,2675	1,3398
Doba obratu zásob	0	0	0	0	370,89	284,02	268,70
Doba obratu pohledávek	740,41	0	73,83	768,00	528,55	4260,26	294,30
Doba splatnosti krátkodobých závazků	3945,15	0	439,93	1394,18	4385,98	6155,83	8473,35

Zdroj: vlastní zpracování z materiálů TS

Obrat aktiv vyšel nejlépe v roce 2009. V tento rok se aktiva dokázala obrátit jednou. Ve všech ostatních letech nedosahoval obrat aktiv takových hodnot. V roce 2009 měla totiž organizace nejvyšší tržby z vlastní činnosti, a proto se to projevuje na tomto ukazateli. Neziskové organizace nemají příliš vysoké tržby za vlastní výkony, tudíž to není nadmíru neobvyklé. V roce 2008 nevykazuje TS žádné tržby, proto nelze ukazatel spočítat.

Obrat zásob nelze do roku 2011 spočítat. Do té doby organizace zásoby netvořila. Tvořila je až poslední tři sledované roky a to z povahy tvorby poskytnutých záloh na zásoby. Nejvyšší obrat zásob měla organizace v roce 2012 a 2013. A to více než jedenkrát. V roce 2011 se povedly zásoby otočit méně než jednou.

U doby obratu zásob je zapotřebí, aby byla hodnota co nejnižší. Opět lze výsledky sledovat až od roku 2011. Nejnižší doba obratu zásob vychází v roce 2013 a to necelých 268 dní. Tyto výsledky korespondují s předchozím ukazatelem. Když byl obrat zásob nejvyšší (v roce 2013) vychází doba obratu zásob nejnižší. Proto nejdelší doba obratu je v roce 2011, a to přibližně 371 dní.

Doba obratu pohledávek nám vyjadřuje to samé, ale v rámci pohledávek. Pokud jsou pohledávky vysoké oproti tržbám, výsledek bude vyšší. Vzhledem k tomu, že NO nikdy nemají závratné tržby za vlastní výkony, jsou tyto informace poněkud zavádějící. Nejnižší hodnotu má tento ukazatel samozřejmě v roce 2009, kdy měla organizace největší tržby. To byla doba obratu pohledávek zhruba 74 dní. A nejvyšší v roce 2012, kdy měla organizace vyšší pohledávky ke konci zúčtovacího období. Pohledávky má TS na konci zúčtovacího období většinou z důvodu nároku příslibených dotací, organizace už s penězi počítá, jelikož

musí financovat rozjeté projekty, ale dotace chodí na účet organizace se zpožděním a většinou i po částech. Proto je organizace vykazuje v pohledávkách.

Doba splatnosti krátkodobých závazků vykazuje nejnižší hodnoty v roce 2009, opět z důvodu nejvyšších tržeb za vlastní výkony. Závazky má organizace především ze vztahů k dotacím. Jsou to prozatím stále cizí zdroje, proto jsou vykazovány pod závazky.

4.1.6.1.4 Ukazatele zadluženosti

Ukazatele zadluženosti vyjadřují, jestli podnik používá k financování svých aktiv cizí zdroje nebo zdroje vlastní.

Tabulka 7 - Ukazatele zadluženosti v letech 2007–2013

Tichý svět o.p.s.	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Celková zadluženost	0,98	0,97	1,53	1,65	0,99	1,14	0,92
Koeficient samofinancování	0,02	0,03	-0,53	-0,65	0,01	-0,14	0,08
Míra zadluženosti	43,02	30,09	-2,87	-2,55	106,21	-7,95	11,75

Zdroj: vlastní zpracování z materiálů TS

Jelikož organizace nevykazuje žádné vlastní zdroje kromě výsledku hospodaření a převážně hospodaří s cizími zdroji, nejsou ukazatele zadluženosti v optimálních hodnotách.

Celková zadluženost by se měla pohybovat v rozmezí 0,3–0,6. K tomuto výsledku se neblíží ani jedna hodnota. Ale jak již bylo mnohokrát zmíněno, doporučené hodnoty jsou pro všechny subjekty, ať už ziskové, či neziskové a nebere se v potaz důležitá informace, že neziskové organizace nedisponují tolika zdroji, jako subjekty ziskové. Nejvyšší zadluženost vykazuje rok 2010. Cizí zdroje převyšovala aktiva a z tohoto důvodu vychází celková zadluženost vysoká.

Koeficient samofinancování říká, do jaké míry zvládá organizace pokrývat své potřeby vlastními zdroji. Organizace nemá příliš vlastních zdrojů a spíše hospodaří se zdroji cizími. V letech 2009, 2010 a 2012 musela z vlastních zdrojů krýt ztráty z minulých let, tudíž se organizaci vlastní zdroje dostávaly do záporných čísel. Proto je koeficient samofinancování záporný. Nejvyšší hodnotu měl koeficient samofinancování v roce 2013. Organizace měla příznivý výsledek hospodaření, který ovlivnil výši vlastních zdrojů, které byly v roce 2013 nejvyšší za celou její existenci.

Z tabulky je patrné, že když byl koeficient samofinancování záporný, protože byl ovlivněn záporným hospodářským výsledkem, celková zadluženost byla v tyto roky nejvyšší.

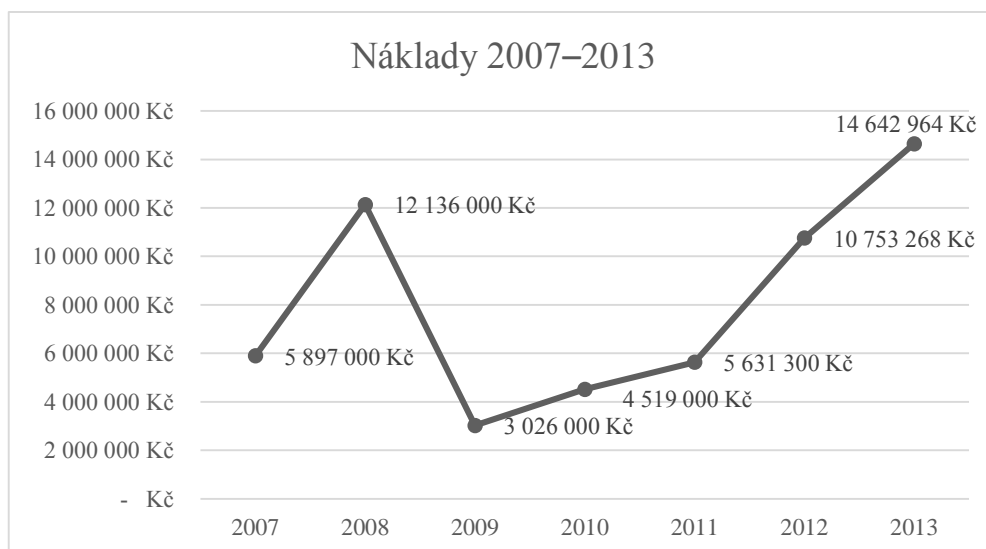
Poslední ukazatel míra zadluženosti je podílem mezi vlastními zdroji a cizími zdroji. Optimální je nižší hodnota cizích zdrojů než vlastního jmění, což se v případě TS nedaří. V roce 2011 je ukazatel opět ovlivněn neuhrazenou ztrátou z minulých let, ačkoliv výsledek hospodaření byl uspokojivý, musela se jím pokrýt ztráta, proto jsou o tuto hodnotu vlastní zdroje nižší a v poměru s cizími zdroji vychází míra zadluženosti vysoká a to 106,21. V letech 2009, 2010 a 2012 je ukazatel záporný ze stejného důvodu jako u koeficientu financování.

4.1.6.2 Analýza nákladů a výnosů

4.1.6.2.1 Náklady

Hlavními položkami v nákladech jsou nákupy na spotřebu zboží a materiálu (především v rámci činnosti TS), služby (tato položka obsahuje především náklady na provoz všech poboček), osobní náklady a ostatní náklady, daně a příspěvky.

Graf 4 - Náklady v letech 2007–2013

Zdroj: vlastní zpracování z materiálů TS

Organizace měla v prvním roce svého hospodaření náklady ve výši 5 897 000 Kč. Největší položkou v nákladech byly osobní náklady, které zpravidla obsahují mzdové náklady, náklady na sociální pojištění apod. A dále pak náklady za služby, do kterých se

započítávají náklady na opravy a udržování, cestovné, náklady na reprezentaci a ostatní služby.

V následujícím roce měla organizace náklady více jak dvojnásobné. Všechny položky nákladů se zvýšily.

V roce 2009 se naopak náklady velmi snížily. Byly lehce přes 3 miliony. Od tohoto roku náklady víceméně exponenciálně rostly. Dá se to ale přisuzovat růstu organizace a postupnému rozšiřování poboček. V roce 2012 přesáhly náklady hranici 10 milionů a v loňské roce už byly náklady přes 14,5 milionů korun.

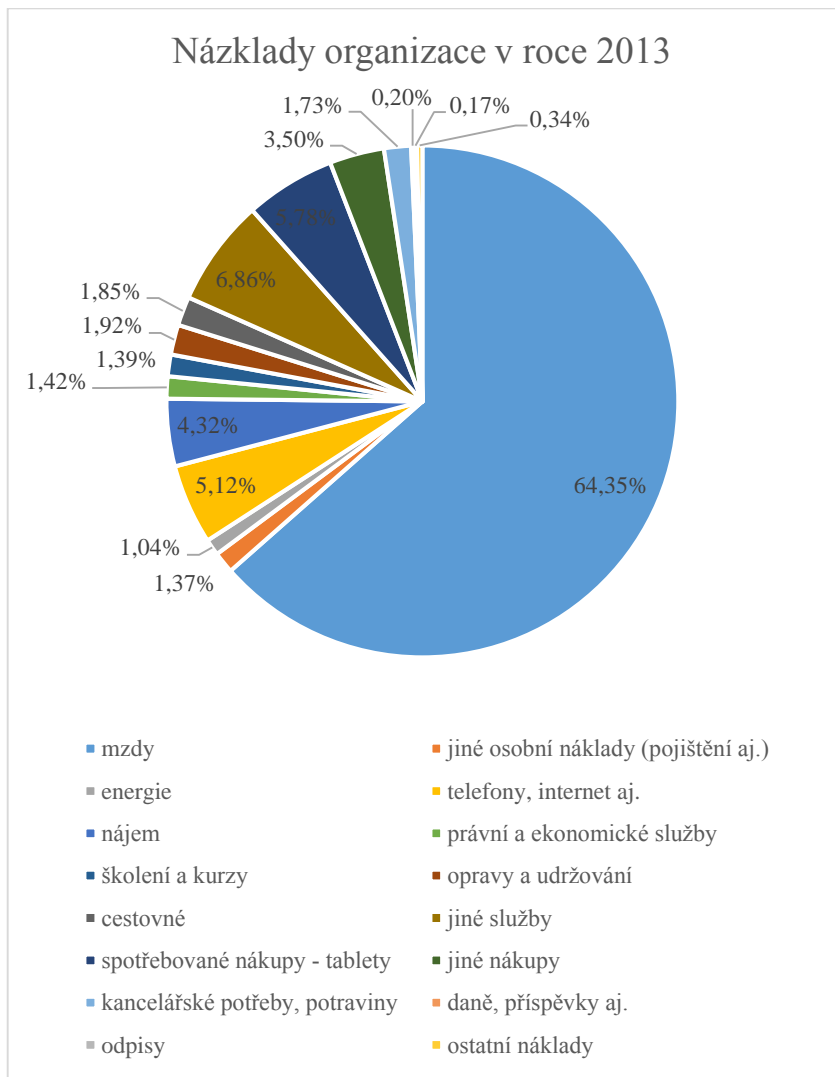
Celkové náklady stále rostly a pravděpodobně budou i nadále růst. Největší položkou v nákladech jsou náklady mzdové a na sociální pojištění, tedy osobní náklady. Osobní náklady v posledním roce čítají z celkových nákladů zhruba 65 %.

Na grafu 5 jsou detailněji zobrazeny náklady z posledního analyzovaného roku a to roku 2013.

Jak již bylo řečeno, nejvíce se na celkových nákladech podílí mzdy. Organizace zaměstnává velké množství zaměstnanců, ať už na HPP, DPČ nebo DPP. Jen v pražské pobočce se jedná o pracovníky organizující projekty, administrativní pracovníky, tlumočníky, poradce, zaměstnance marketingového oddělení aj. Organizace má dále několik poboček. V každé pobočce funguje podobná organizační struktura, jako v té pražské. Proto jsou největší složkou nákladů mzdové náklady.

Dále jsou významnou složkou provozní náklady a nákupy zboží jako takové. Tam patří veškeré nákupy, které organizace provede v rámci své činnosti. Výstižným příkladem jsou náklady za nákup tabletů, který se v roce 2013 podařil organizaci uskutečnit. Nakoupily se tablety do nemocnic, aby bylo pro neslyšícího snazší domluvit se u lékaře. Pak už se stačí pouze spojit s tlumočnickem v organizaci. Jiné nákupy obsahují podobné výdaje za nákupy zboží, které se pak použije v rámci projektů či jiných dobročinných akcí. S tím také slouží náklady na jiné služby. Organizace nejenže při své činnosti nakupuje zboží, které jako v případě tabletů daruje, či použije jiným vhodným způsobem, ale také pořádá akce, kde musí zajišťovat doprovodný program apod., kde musí některé náklady věnovat na podobné účely. Jelikož se organizace rok od roku rozšiřuje, řeší i náklady spojené s provozem poboček, jako jsou energie, nájemné, telefony a internet, školení zaměstnanců, cestovní výlohy, kancelářské potřeby apod.

Graf 5 - Náklady TS v roce 2013

Zdroj: vlastní zpracování z materiálů TS

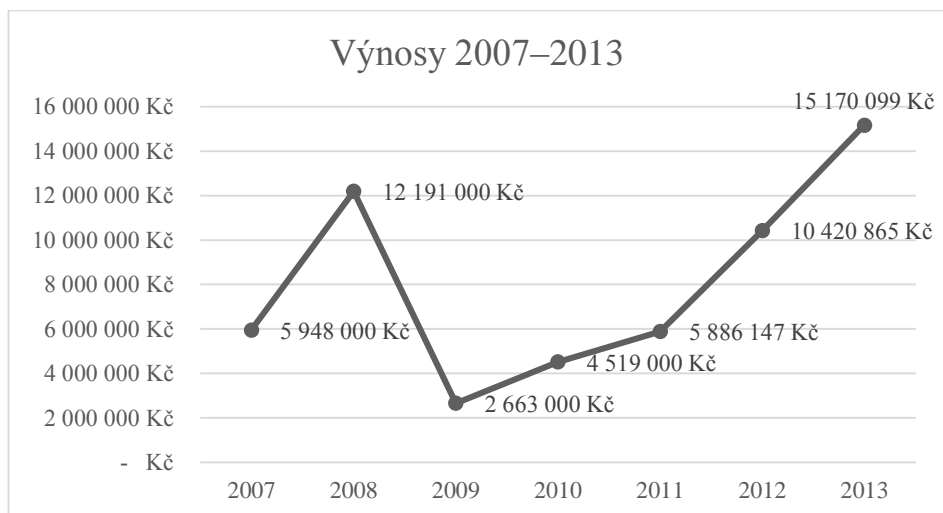
V předchozích letech bylo složení nákladů obdobné. Náklady od roku 2009 rostou a nadále i růst pravděpodobně budou, jelikož se organizace stává stabilnější a rozšiřuje se.

4.1.6.2.2 Výnosy

Výnosy organizace jsou složeny především z tržeb za vlastní výkony, z ostatních výnosů, z přijatých příspěvků a především z přijatých veřejných dotací.

Graf 6 - Výnosy v letech 2007–2013

Zdroj: vlastní zpracování z materiálů TS

Křivka vývoje výnosů a křivka vývoje dotací si jsou velice podobné. Organizace má přibližně asi jen kolem 10 % jiných výnosů z celkových výnosů než z dotací. (viz následující graf).

Výnosy první rok od založení vzrostly. Poté byl hlubší propad, jelikož organizace nedostala tolik dotací, jako v jiných letech. Dále už výnosy jen postupně rostly.

Graf 7 - Výnosy TS v roce 2013

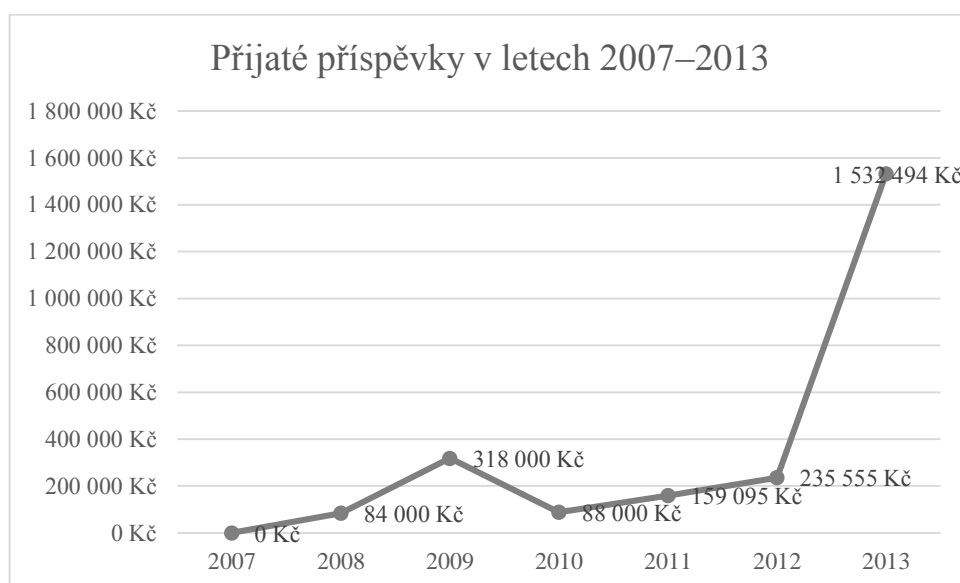
Zdroj: vlastní zpracování z materiálů TS

Jak už bylo blíže rozebráno v kapitole financování, největší položkou výnosů jsou dotace. Proto jsou křivky z obou grafů téměř totožné. Dotace totiž činí kolem 90 % všech výnosů organizace. Dle grafu 7 je to patrné.

Méně významně se na výnosech organizace podílí přijaté příspěvky. Do této kategorie patří veškeré příspěvky z veřejných zdrojů, ať už finanční dary od individuálních dárců, sponzorských darů až po veřejné sbírky. V roce 2013 získala organizace výtěžek ze sbírky v rámci adventních koncertů České televize. Proto v roce 2013 měla nejvyšší příspěvky za celou svou existenci (viz graf 8).

Nakonec poslední složkou výnosů jsou samotné tržby organizace v rámci jejich činnosti. Jedná se především o právní poradenství a kurzy. V TS pořádají anglické kurzy a kurzy znakové řeči.

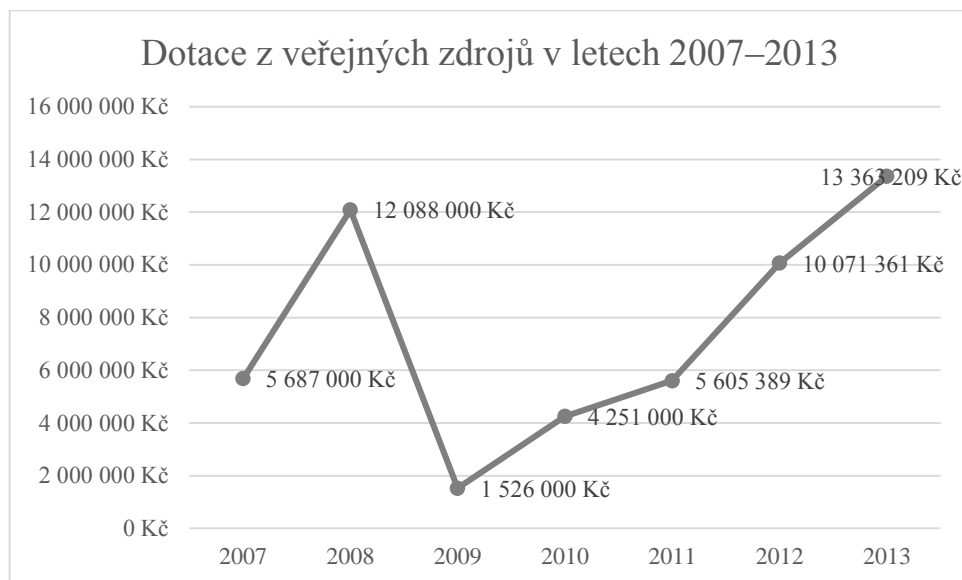
Graf 8 - Přijaté příspěvky v letech 2007–2013

Zdroj: vlastní zpracování z materiálů TS

Z grafu vývoje přijatých příspěvků je patrný razantní skok v roce 2013, díky přijatému příspěvku z adventní sbírky. Obvykle organizace tak vysoké příspěvky nemá. Běžně se příspěvky pohybují kolem 100-200tis. Kč.

Graf 9 - Dotace z veřejných zdrojů v letech 2007–2013

Zdroj: vlastní zpracování z materiálů TS

Graf 9 zobrazuje celkové dotace z veřejných zdrojů v letech 2007–2013. V letech 2007 a 2008 je patrný nárůst v získání financí z dotací. V roce 2009 byl na rozdíl od toho hluboký propad. Organizace pravděpodobně nebyla příliš úspěšná v získávání dotací. Od té doby se výše dotací rok od roku zvyšuje a je pravděpodobné, že tomu tak bude i nadále.

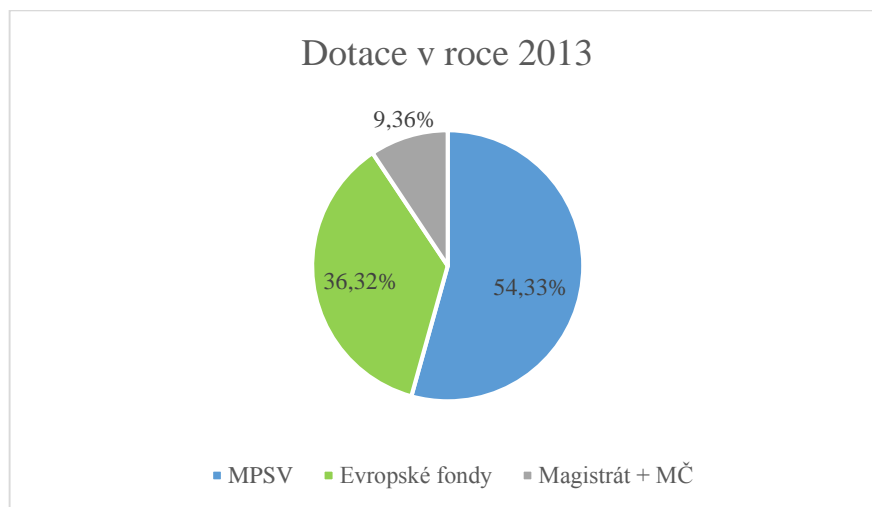
Tabulka 8 - Podíl dotací na celkových výnosech

2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
95,61 %	99,16 %	57,30 %	94,07 %	95,23 %	96,65 %	88,09 %

Zdroj: vlastní zpracování z materiálů TS

V tabulce 8 je vypočteno, na kolik procent se podílí dotace z veřejných zdrojů na celkových výnosech organizace v letech 2007–2013. Zde je opravdu patrné, že by se organizace bez dotací neobešla. Výjimkou byl jen rok 2009, kdy se dotace podílely na celkových výnosech zhruba jen z 60 %.

Graf 10 - Zdroje dotací v roce 2013

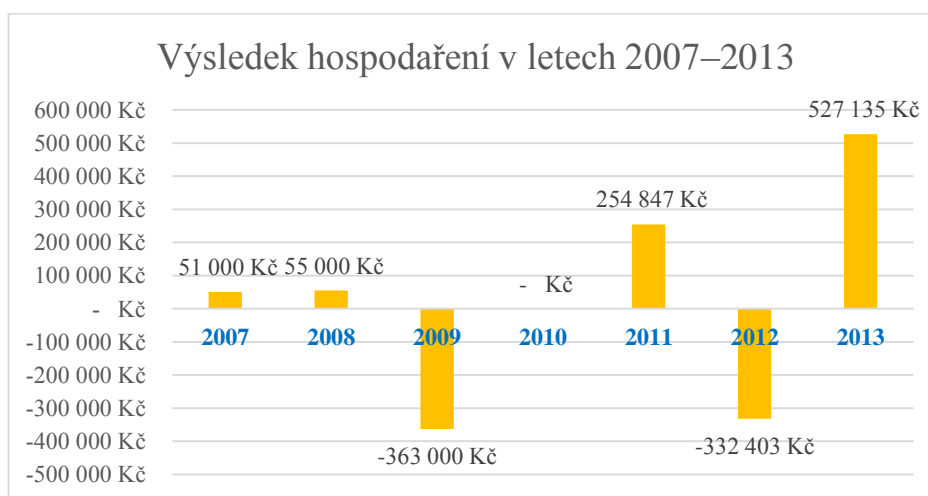
Zdroj: vlastní zpracování z materiálů TS

Nejvíce se na přijatých dotacích organizace podílí Ministerstvo práce a sociálních věcí. Následují dotace z evropských fondů a nakonec drobnější pomoci od Magistrátu hlavního města Prahy a ostatních městských částí.

4.1.6.3 Analýza výsledků hospodaření

Když známe náklady a výnosy, můžeme jednoduše určit, jaký byl výsledek hospodaření. Výnosy stačily na financování nákladů. V následujícím grafu jsou tyto údaje zaneseny.

Graf 11 - Výsledek hospodaření v letech 2007–2013

Zdroj: vlastní zpracování z materiálů TS

V tomto grafu je velmi dobře vidět, které roky byly pro organizaci v plusu a které naopak. V letech 2007–2008 byl hospodářský výsledek kladný. Organizace tedy dokázala svými výnosy pokrýt náklady.

V roce 2009 se dostal hospodářský výsledek do záporných hodnot a to 363 tisíc Kč. Bylo to především způsobeno nízkými dotacemi. Na grafu 9 v kapitole o financování TS je patrné, že v roce 2009 získala organizace vůbec nejmenší dotace v celé historii své existence. Již bylo řečeno, že dotace jsou pro organizaci stěžejní zdroj financí, a pokud nedostane potřebnou podporu z veřejných zdrojů, může dojít k situaci z roku 2009.

V roce 2010 se organizaci podařilo přesně pokrýt náklady výnosy, tedy neměla žádný zisk ani ztrátu.

V roce 2011 dosáhla po třech letech organizace opět kladného výsledku. V těchto letech už má organizace vzestupnou tendenci v získávání financí z dotací i z příspěvků, postupně se rozšiřuje a tak se to začíná projevovat i na výsledku hospodaření.

V roce 2012 ale zase nastává ztrátový rok. Tentokrát nebyly na vině nízké výnosy. Naopak, podíl dotací na celkových výnosech byl 96 %. To znamená, že se neopakovala situace z roku 2009. V roce 2012 měla organizace vyšší náklady než obvykle. Největší nárůst zaznamenala položka nákladů za služby, do kterých patří např. opravy, cestovné nebo náklady na reprezentaci. Tento rok byla organizace zasažena pražskými povodněmi, tak na úpravu zázemí musela vynaložit mimořádné náklady, které se projevily ve výsledku hospodaření.

V roce 2013 měla organizace zatím nejlepší hospodářský výsledek a je evidentně na dobré cestě, pokud nedojde k nějakému dalšímu výkyvu v nákladech nebo výnosech, jako k tomu došlo v minulých letech.

4.1.6.4 SWOT analýza

Následující tabulka, byla vypracována pro snadnější zanalyzování kladů a záporů TS a také pro následovné navržení způsobů, jak by mohla organizace zlepšit svou situaci. Skládá se z vnější a vnitřní analýzy. Vnitřní analýza obsahuje silné a slabé stránky organizace a vnější analýza charakterizuje příležitosti a hrozby, které mohou organizace ovlivnit.

Tabulka 9 - SWOT analýza organizace Tichý svět o.p.s.

Interní analýza	
Silné stránky (S)	Slabé stránky (W)
• expanze do dalších měst	• „závislost“ na dotacích
• dlouhodobé působení (7 let)	• nízké tržby za vlastní výkony
• efektivní žádání o dotace	• objekt není ve vlastnictví (náklady na pronájem)
• využívání moderních technologií	• vysoké náklady na zaměstnance
Externí analýza	
Příležitosti (O)	Hrozby (T)
• daňový systém zvýhodňující sponzoring	• omezení grantové politiky
• růst ekonomiky, který by mohl nastartovat příznivější situaci pro sponzory a dárcy	• hrozby ohledně získávání dotací, které organizace neovlivní (např. změna v zastupitelstvu)
• díky expanzi se organizace dostává do jiných regionů	• finanční krize ve světě, což by znamenalo snížení počtu dárců

Zdroj: vlastní zpracování

Mezi silné stránky organizace bezpochyby patří její schopnost rozšiřovat se do nových měst v rámci otevírání nových poboček. S tím souvisí i příležitost, která se jí tím může naskytnout v podobě nových klientů, dárců, sponzorů, ale i v rámci získávání dotací i z jiných krajů, než jen z Prahy. TS toho je schopen díky dlouholetému působení na českém trhu, stálou klientelou a úspěšným žádáním o dotace a granty. Svou činnost podporuje využíváním moderních technologií, které v dnešní době dokáží značně ulehčit život neslyšícím.

Slabé stránky souvisí s finanční stránkou organizace. Organizace nedisponuje závratnými vlastními zdroji. Ty má převážně jen z tržeb za kurzy a poradenství. Proto jsou pro organizaci nejdůležitějším zdrojem financí dotace a granty. Jak už bylo řečeno, expanze je více pozitivem než negativem, ale nese to samozřejmě určité nevýhody. Kupříkladu se organizaci zvyšují náklady na mzdy a pojištění zaměstnanců, protože s přibývajícimi pobočkami jejich počet roste. Další slabou stránkou TS jsou náklady, které musí vynaložit na pronájem objektu působení.

Při vnější analýze byly shledány příležitosti i hrozby, které mohou TS potkat. Již bylo řečeno, že se jí mohou naskytnout značné příležitosti spojené s rozšiřováním organizace do

jiných regionů. Dalším významným vlivem je samozřejmě ekonomika. Pokud by ekonomika rostla, dalo by se očekávat, že porostou i možnosti veřejnosti (jak dárců i jiných sponzorů) k poskytování finančních prostředků. Naopak, pokud ekonomika začne klesat a dojde ke krizi, lidé mají tendenci šetřit, tudíž by naopak mohlo nastat nepříznivé období pro získávání darů. Další příležitostí, která by se mohla pro organizaci naskytnout je díky daňovému systému, který by nějakým způsobem sponzoring zvýhodňoval. Pak by mohlo dojít k lepší motivaci dárců. Nakonec mezi hrozby, které by významně mohli ovlivnit organizaci, jsou hrozby spojené s dotacemi a granty. Pokud by nastala situace, kdy by se omezovalo přidělování grantů a dotací, byla by to pro TS velmi nepříznivá situace. Taková situace by ale mohla nastat například i se změnami v zastupitelstvu městských částí, které TS také pomáhají, ačkoliv zatím v posledních letech nebyly žádné změny, které by ovlivnily přidělování dotací zaznamenány.

5 ZÁVĚR

Cílem bakalářské práce bylo zhodnotit ekonomickou analýzu obecně prospěšné společnosti Tichý svět a na jejím základě navrhnout zlepšení současné situace a případně navrhnout vhodnější způsoby financování.

Na základě provedené analýzy bylo zjištěno, že v minulosti měla organizace finanční potíže. Dvakrát se jí podařilo být ve ztrátě, což ovlivnilo i výsledky dalších let. Docházelo k výkyvům, jak ve výnosech, tak nákladech atd. V posledních letech však výnosy rostou. Rostou sice i náklady, takže by bylo vhodné zvážit, kde by se dalo ušetřit, aby organizaci vznikala na konci účetního období zisk, aby měla rezervu pro případnou ztrátu.

Pohled nejen na čistě finanční stránku – organizace funguje již 7 let a v posledních letech se začíná značně rozšiřovat do dalších krajských měst, tím získává více klientů, ale také potenciálních dárců a sponzorů. Stále pořádá kulturní akce, setkávání se svými klienty, představuje projekty. Daří se jí její primární cíl a to pomáhat se neslyšícím uplatňovat se na trhu práce. Z hlediska této činnosti je organizace velice úspěšná. Dosahuje užítku, jak je z definic neziskových organizací jejich primárním cílem.

Vhodné je doporučení, aby organizace zapracovala na získávání i jiných zdrojů než veřejných. Nebýt vysokých dotací, které se jí úspěšně daří získávat, už by nemusela fungovat, ale vždy je odkázána na rozhodnutí, zda dotaci dostanou či ne. Teď je sice pro organizaci v tomto úspěšné období, ale je třeba mít v záloze nouzové řešení, jak zdroje získat. K tomu by mohla využít právě expanze do nových měst, kde má možnost získat nové klienty, ale také finanční zdroje. Hlavně by se měla zaměřit na dárcce, kteří přispívají pravidelně, najít jiné další sponzory. Tzn. více se zaměřit na fundraisingové aktivity a také marketing. Úspěšně se jí daří zviditelnit se tím, že bývá patronem kalendáře slavná osobnost, ale daly by se podnikat i další kroky, jak se zviditelnit a dát o sobě vědět veřejnosti. Tím by organizace mohla přilákat další dárcce a sponzory.

6 POUŽITÉ ZDROJE

6.1 Knižní zdroje

- KREBS, Vojtěch. *Sociální politika*. 4., přeprac. a aktualiz. vyd. Praha: ASPI, 2007, 503 s. ISBN 978-807-3572-761.
- POTŮČEK, M. *Sociální politika*. 1. vyd. Praha: SLON, 1995, 142 s. ISBN 80-85850-01-X.
- KOLIBOVÁ, Helena. *Sociální politika 1: [studijní materiály pro kombinované studium Veřejná správa a regionální politika]*. 1. vyd. Opava: Optys, 2007, 131 s. ISBN 978-808-5819-625.
- REKTOŘÍK, Jaroslav. *Organizace neziskového sektoru: základy ekonomiky, teorie a řízení*. 3., aktualiz. vyd. Praha: Ekopress, 2010, 188 s. ISBN 978-80-86929-54-5.
- BOUKAL, Petr. *Fundraising pro neziskové organizace*. 1. vyd. Praha: Grada, 2013, 260 s. ISBN 978-80-247-4487-2.
- STEJSKAL, Jan. *Ekonomika neziskové organizace*. 1. vyd. Pardubice: Koalice nevládek Pardubicka, 2010, 272 s. ISBN 978-80-86825-55-7.
- BOUKAL, Petr. *Nestátní neziskové organizace: (teorie a praxe)*. Vyd. 1. Praha: Oeconomica, 2009, 303 s. Vysokoškolská učebnice. ISBN 978-80-245-1650-9.
- BOUKAL, Petr a Hana VÁVROVÁ. *Ekonomika a financování neziskových organizací*. Vyd. 1. Praha: Oeconomica, 2007, 110 s. ISBN 978-80-245-1293-8.
- BOUKAL, Petr, Hana VÁVROVÁ a Jiří NOVOTNÝ. *Ekonomika a řízení neziskových organizací: pracovní sešit*. 1. vyd. Praha: Vysoká škola ekonomická v Praze, Oeconomica, 2003, 103 s. ISBN 80-245-0604-1.
- ČEPELKA, Oldřich. *Průvodce neziskovým sektorem Evropské unie*. Vyd. 1. Liberec: Omega, 2003, 135 s. ISBN 80-902-3763-0.
- SYNEK, Miloslav. *Ekonomická analýza*. Vyd. 1. Praha: Oeconomica, 2003, 79 s. ISBN 80-245-0603-3.
- KISLINGEROVÁ, Eva. *Manažerské finance*. 3. vyd. Praha: C. H. Beck, 2010, 811 s. ISBN 978-80-7400-194-9.

6.1.1 Zákony a předpisy

- *Zákon č. 83/1990 Sb. o sdružování občanů*. [online]. [cit. 10-11-2014]. Dostupné z: <http://spcp.prf.cuni.cz/lex/83-90.htm>
- *Zákon č. 248/1995 Sb. o obecně prospěšných společnostech*. [online]. [cit. 10-11-2014]. Dostupné z: <http://www.uplnezneni.cz/zakon/248-1995-sb-o-obecne-prospesnych-spolecnostech-a-o-zmene-a-doplneni-nekterych-zakonu/>
- *Zákon č. 227/1997 Sb. o nadacích a nadačních fondech*. [online]. [cit. 10-11-2014]. Dostupné z: <http://www.zakonyprolidi.cz/cs/1997-227>

- *Zákon č. 3/2002 Sb. o svobodě náboženského vyznání a postavení církví a náboženských společností.* [online]. [cit. 10-11-2014]. Dostupné z: <http://www.zakonyprolidi.cz/cs/2002-3>

6.1.2 Internetové zdroje

- ŠKARABELOVÁ, Simona. *Vymezení NNO.* [online]. 2011 [cit. 8-6-2014]. Dostupné z: http://www.e-cvns.cz/soubory_diskuse/vymezeni_nno.pdf
- JEŽKOVÁ, Zuzana. *Nadace a veřejné knihovny.* [online]. 1996 [cit. 25-2-2015]. Dostupné z: <http://www.sdruk.cz/data/xinha/sdruk/ks1996/1996-1-056.pdf>
- *Statistika počtu nestátních neziskových organizací v letech 1990 – 2013* [online]. 2013 [cit. 12-28-2014]. Dostupné z: http://www.neziskovky.cz/sdata/stat_NNO_tabulka_1990_2013_619.pdf
- Ministerstvo kultury. *Rejstřík církví a náboženských společností.* [online]. © Ministerstvo kultury, 2002 - 2014 [cit. 10-11-2014]. http://www3.mkcr.cz/cns_internet/
- JADVIŠČÁK DANIEL, Ing. *Finanční analýza – likvidita* [online]. 2011. [cit. 2014-8-15] Dostupné z <http://financni-analyza.webnode.cz/ukazatele-likvidity/>
- JADVIŠČÁK DANIEL, Ing. *Finanční analýza – rentabilita* [online]. 2011. [cit. 2014-8-15] Dostupné z <http://financni-analyza.webnode.cz/ukazatele-rentability/>
- JADVIŠČÁK DANIEL, Ing. *Finanční analýza – aktivita* [online]. 2011. [cit. 2014-8-15] Dostupné z <http://financni-analyza.webnode.cz/ukazatele-aktivity/>
- JADVIŠČÁK DANIEL, Ing. *Finanční analýza – zadluženost* [online] 2011. [cit. 2014-8-15] Dostupné z <http://financni-analyza.webnode.cz/ukazatele-zadluzenost/>
- TICHÝ SVĚT, *Logo organizace* [online] Copyright © 2014 [cit. 2014-11-15]. Dostupné z <http://www.tichysvet.cz/>
- Veřejný rejstřík a sbírka listin. *Výpis z rejstříku obecně prospěšných společností.* [cit. 2014-11-20]. Dostupné z <https://or.justice.cz/ias/ui/rejstrik-firma.vysledky?subjektId=857466&typ=PLATNY>
- *Výroční zprávy Tichý svět o.p.s.* [online] Copyright © 2014 [cit. 2015-02-14]. Dostupné z <http://www.tichysvet.cz/vyrocní-zpravy>
- *Operační programy 2007-2013.* [online] Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR © 2008 [cit. 2015-02-26]. Dostupné z: <http://www.esfcr.cz/07-13>

7 PŘÍLOHY

Výkazy zisků a ztrát organizace Tichý svět o.p.s. v letech 2007 – 2013

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Náklady	5 897 000	12 136 000	3 026 000	4 519 000	5 631 300	10 753 268	14 642 964
I. Spotřebované nákupy celkem	643 000	1 780 000	170 000	243 000	341 990	535 922	1 613 097
II. Služby	1 772 000	4 616 000	848 000	2 557 000	2 071 688	4 432 255	3 577 382
III. Osobní náklady celkem	3 454 000	5 694 000	1 670 000	1 663 000	3 181 633	5 716 132	9 423 153
IV. Ostatní náklady, daně, příspěvky	28 000	46 000	338 000	56 000	35 989	68 959	29 332
Výnosy	5 948 000	12 191 000	2 663 000	4 519 000	5 886 147	10 420 865	15 170 099
I. Tržby za vlastní výkony	194 000	0	590 000	165 000	39 533	83 543	99 338
IV. Ostatní výnosy	67 000	19 000	45 000	15 000	76 630	30 406	175 058
V. Tržby z prodeje majetku, zúčtování rezerv a opravných položek	0	0	184 000	0	5 500	0	0
VI. Přijaté příspěvky celkem	0	84 000	318 000	88 000	159 095	235 555	1 532 494
VII. Provozní dotace	5 687 000	12 088 000	1 526 000	4 251 000	5 605 389	10 071 361	13 363 209
Výsledek hospodaření	51 000	55 000	-363 000	0	254 847	-332 403	527 135

pozn. veškeré údaje jsou v CZK

Rozvahy organizace Tichý svět o.p.s. v letech 2007 – 2013

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Aktiva	2 509 000	3 482 000	470 000	388 000	486 177	2 277 216	2 541 050
A. Dlouhodobý majetek	0	0	0	0	0	0	0
B. Krátkodobý majetek	2 509 000	3 482 000	470 000	388 000	486 177	2 277 216	2 541 050
Zásoby celkem	0	0	0	0	40 729	65 911	74 146
Pohledávky celkem	399 000	3 004 000	121 000	352 000	58 043	988 653	81 208
Pohledávky	0	0	0	52 000	58 043	988 653	81 208
Dohadné účty aktivní	0	0	0	300 000	0	0	0
Krátkodobý finanční majetek celkem	2 104 000	472 000	334 000	17 000	336 405	1 222 651	2 350 580
Jiná aktiva celkem	6 000	6 000	15 000	19 000	51 000	0	35 116
Náklady příštích období	0	0	0	19 000	51 000	0	35 116
Aktiva celkem	2 509 000	3 482 000	470 000	388 000	486 177	2 277 216	2 541 050
Pasiva	2 509 000	3 482 000	470 000	388 000	486 177	2 277 216	2 541 050
A. Vlastní zdroje	57 000	112 000	-251 000	-251 000	4 535	-327 869	199 265
Jmění celkem	6 000	0	0	0	0	0	0
Výsledek hospodaření celkem	51 000	112 000	-251 000	-251 000	4 535	-327 869	199 265
Hospodářský výsledek	0	0	0	0	254 848	-332 403	527 135
Nuhrazená ztráta minulých let	0	0	0	-251 000	-250 313	4 534	-327 869
B. Cizí zdroje	2 452 000	3 370 000	721 000	639 000	481 642	2 605 085	2 341 785
Krátkodobé závazky celkem	2 126 000	3 370 000	721 000	639 000	481 642	1 428 546	2 338 130
Závazky	0	0	0	556 000	376 481	1 428 546	2 280 667
Dohadné účty pasivní	0	0	0	83 000	105 161	0	57 463
Jiná pasiva	326 000	0	0	0	0	1 176 539	3 655
Výnosy příštích období	0	0	0	0	0	0	0

pozn. veškeré údaje jsou v CZK

7.1 Seznam zkratk

NNO	nestátní nezisková organizace
NO	nezisková organizace
OPS	obecně prospěšná společnost
TS	Tichý svět
APPN	Agentura profesního poradenství pro neslyšící
HPP	hlavní pracovní poměr
DPČ	dohoda o pracovní činnosti
DPP	dohoda o provedení práce
MPSV	Ministerstvo práce a sociálních věcí
SWOT	S - Strengths (silné stránky), W - Weaknesses (slabé stránky), O - Opportunities (příležitosti) a T jako Threats (hrozby)

7.2 Seznam obrázků

Obrázek 1 - Schéma členění národního hospodářství	17
Obrázek 2 - Členění národního hospodářství dle Pestoffa	19
Obrázek 3 - Logo organizace.....	38
Obrázek 4 - Organizační struktura organizace Tichý svět o.p.s.	43

7.3 Seznam tabulek

Tabulka 1 - Počet nestátních neziskových organizací v letech 1990–2013	23
Tabulka 2 - Formy výběru daru	33
Tabulka 3 - SWOT analýza	37
Tabulka 4 - Ukazatele likvidity v letech 2007–2013	49
Tabulka 5 - Ukazatele rentability v letech 2007–2013	49
Tabulka 6 - Ukazatele aktivity v letech 2007–2013	51
Tabulka 7 - Ukazatele zadluženosti v letech 2007–2013	52

Tabulka 8 - Podíl dotací na celkových výnosech	58
Tabulka 9 - SWOT analýza organizace Tichý svět o.p.s.	61

7.4 Seznam grafů

Graf 1 - Počet umístěných klientů do zaměstnání v letech 2009–2013	40
Graf 2 - Počet tlumočených situací v roce 2013	41
Graf 3 - Počet tlumočených hovorů v letech 2010–2013	42
Graf 4 - Náklady v letech 2007–2013.....	53
Graf 5 - Náklady TS v roce 2013.....	55
Graf 6 - Výnosy v letech 2007–2013.....	56
Graf 7 - Výnosy TS v roce 2013.....	56
Graf 8 - Přijaté příspěvky v letech 2007–2013	57
Graf 9 - Dotace z veřejných zdrojů v letech 2007–2013	58
Graf 10 - Zdroje dotací v roce 2013	59
Graf 11 - Výsledek hospodaření v letech 2007–2013.....	59